Το έγγραφο αυτό συνιστά βοήθημα τεκμηρίωσης και δεν δεσμεύει τα κοινοτικά όργανα

►**B** **ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**

της 19ης Μαΐου 2004

σχετικά με τα μέτρα που εφάρμοσε η Δανία υπέρ της TV2/Danmark

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2004) 1814]

(Το κείμενο στη δανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

►**C1** (2006/217/ΕΚ) ◄

(ΕΕ L 85 της 23.3.2006, σ. 1)

Διορθώνεται από:

►**C1** Διορθωτικό ΕΕ L 368 της 23.12.2006, σ. 112 (2005/217/EC)

▼B

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 19ης Μαΐου 2004

σχετικά με τα μέτρα που εφάρμοσε η Δανία υπέρ της TV2/Danmark

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2004) 1814]

(Το κείμενο στη δανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

►C1 (2006/217/ΕΚ) ◄

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Αφού κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με τα εν λόγω άρθρα [1], και έχοντας υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Με την έναρξη ισχύος της συνθήκης του Άμστερνταμ, την 1η Μαΐου 1999, προσαρτήθηκε στη συνθήκη το πρωτόκολλο για το σύστημα της δημόσιας ραδιοτηλεόρασης στα κράτη μέλη (εφεξής «το πρωτόκολλο»).

(2) Με επιστολή της 5ης Απριλίου 2000 η Επιτροπή έλαβε καταγγελία από τη δανική ιδιωτική τηλεοπτική επιχείρηση SBS Broadcasting SA/TvDanmark (εφεξής «TvDanmark») σχετικά με την κρατική ενίσχυσή της προς τον δημόσιο ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό TV2/Danmark (εφεξής «TV2»). Ακολούθησε σύσκεψη με τον καταγγέλλοντα στις 3 Μαΐου 2000. Με επιστολές στις 28 Φεβρουαρίου 2001, 3 Μαΐου 2001 και 11 Δεκεμβρίου 2001 ο καταγγέλλων υπέβαλε συμπληρωματικές πληροφορίες.

(3) Στις 15 Νοεμβρίου 2001, η Επιτροπή δημοσίευσε ανακοίνωση για την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις που αφορούν τις δημόσιες υπηρεσίες ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων (εφεξής «ανακοίνωση περί ραδιοτηλεόρασης») [2]. Στην εν λόγω ανακοίνωση ορίζονται οι αρχές και οι μέθοδοι για την εξέταση του συμβιβάσιμου με τη συνθήκη της χρηματοδότησης στον τομέα της δημόσιας ραδιοτηλεόρασης.

(4) Με επιστολή της 5ης Ιουνίου 2002 οι υπηρεσίες της Επιτροπής απέστειλαν στις δανικές αρχές αίτημα για περαιτέρω πληροφορίες, στο οποίο οι δανικές αρχές απάντησαν με την επιστολή της 10ης Ιουλίου 2002. Ακολούθησαν δύο συσκέψεις με τις δανικές αρχές, στις 25 Οκτωβρίου 2002 και στις 19 Νοεμβρίου 2002. Συμπληρωματικές πληροφορίες εστάλησαν με επιστολές στις 19 Νοεμβρίου 2002 και 3 Δεκεμβρίου 2002.

(5) Με επιστολή της 24ης Ιανουαρίου 2003, η Επιτροπή κοινοποίησε στη Δανία την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις προς τον δανικό δημόσιο ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό TV2.

---

[1] ΕΕ C 59 της 14.3.2003, σ. 2.
[2] ΕΕ C 320 της 15.11.2001, σ. 5.

▼B

(6) Η απόφαση της Επιτροπής να κινήσει τη διαδικασία δημοσιεύθηκε στις 14 Μαρτίου 2003 στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* [1]. Με τη δημοσίευση αυτή η Επιτροπή κάλεσε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με τα εν λόγω μέτρα.

(7) Η Επιτροπή έλαβε τις παρατηρήσεις των δανικών αρχών με την επιστολή της 24ης Μαρτίου 2003. Επιπλέον έλαβε παρατηρήσεις από διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη. Η TvDanmark έστειλε τις παρατηρήσεις της με επιστολή στις 14 Απριλίου 2003. Η Ευρωπαϊκή Ένωση Εμπορικών Τηλεοπτικών Φορέων [Association of Commercial Television in Europe (ACT)] διαβίβασε τις δικές της παρατηρήσεις με επιστολή στις 14 Απριλίου 2003. Οι εμπορικοί ραδιοτηλεοπτικοί φορείς Antena 3 TV και Gestevisión Telecinco διαβίβασαν τις παρατηρήσεις τους με επιστολή στις 16 Απριλίου 2003, ενώ ο εμπορικός ραδιοτηλεοπτικός φορέας TV3 με επιστολή στις 14 Απριλίου 2003. Οι εν λόγω παρατηρήσεις διαβιβάστηκαν στη Δανία, η οποία απάντησε σχετικά με επιστολή στις 12 Σεπτεμβρίου 2003.

(8) Η Επιτροπή έλαβε περαιτέρω πληροφορίες από τον καταγγέλλοντα με επιστολές στις 15 Δεκεμβρίου 2003 και 6 Ιανουαρίου 2004. Η σύσκεψη του καταγγέλλοντος και των υπηρεσιών της Επιτροπής, στις 17 Δεκεμβρίου 2003, είχε σκοπό να διευκρινιστούν οι πληροφορίες στην επιστολή του καταγγέλλοντος με ημερομηνία 15 Δεκεμβρίου 2003. Η Επιτροπή διαβίβασε τις εν λόγω πληροφορίες στη δανική κυβέρνηση, η οποία αντέδρασε με επιστολή στις 15 Μαρτίου 2004. Στις 9 Φεβρουαρίου 2004 έλαβε χώρα σύσκεψη μεταξύ δανικών αρχών και υπηρεσιών της Επιτροπής.

(9) Σύμφωνα με την απόφαση να κινηθεί επίσημη εξέταση, η παρούσα απόφαση αφορά την περίοδο 1995-2002.

II. **ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ**

1. **Ιστορικό στο εθνικό πλαίσιο**

α) *Η δανική αγορά ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών*

(10) Στη Δανία λειτουργούν δύο δημόσιοι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί, ο Danmarks Radio («DR») και ο TV2. Ο DR χρηματοδοτείται σχεδόν στο ακέραιο από εισφορές. Ο TV2 χρηματοδοτείται από εισφορές καθώς και έσοδα από διαφημίσεις.

(11) Ο TV2 ιδρύθηκε το 1986 [2] ως ανεξάρτητο και αυτόνομο ίδρυμα χρηματοδοτούμενο από κρατικά δάνεια. Η επιχείρηση άρχισε να εκπέμπει σε εθνικό επίπεδο την 1η Οκτωβρίου 1988. Εκπέμπει τον επί του εδάφους δίαυλο TV2 και το 2000 άρχισε επιπλέον να εκπέμπει μέσω δορυφόρου τον δίαυλο TV2 Zulu. Στο τέλος του 2002 ο TV2 Zulu μεταβλήθηκε από δημόσιο δίαυλο σε εμπορικό επί πληρωμή δίαυλο. Εξάλλου, από την κυβέρνηση επετράπη η λειτουργία οκτώ σταθμών υπό τη μορφή περιφερειακών σταθμών TV2. Ο TV2 έχει την υποχρέωση να μεταδίδει προγράμματα από τους περιφερειακούς σταθμούς TV2 μέσω του επί του εδάφους εθνικού του διαύλου.

(12) Εκτός από τους δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς φορείς, λειτουργούν στη δανική εθνική αγορά ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών δύο εμπορικοί ραδιοτηλεοπτικοί φορείς, συγκεκριμένα ο TvDanmark και ο TV3/3+. Οι εμπορικοί ραδιοτηλεοπτικοί φορείς ανταγωνίζονται τον TV2 στην εθνική αγορά τηλεοπτικής διαφήμισης. Ο TvDanmark ανήκει στο SBS Broadcasting SA και εκπέμπει μέσω δύο διαύλων στη Δανία. Από το 1997 ο TvDanmark εκπέμπει τον δίαυλο TvDanmark2 μέσω δικτύου δέκα τοπικών εμπορικών τηλεοπτικών σταθμών, ενώ από το 2000 εκπέμπει μέσω δορυφο-

[1] Βλέπε υποσημείωση 1.

[2] Νόμος αριθ. 335 της 4ης Ιουνίου 1986, που άρχισε να ισχύει την 1η Ιουλίου 1986

▼B

ρικού διαύλου κατόχου βρετανικής άδειας, του TvDanmark1. Οι δορυφορικοί δίαυλοι TV3 και 3+ άρχισαν τις εκπομπές τους το 1992, και ανήκουν στον όμιλο Modern Times Group (MTG).

β) *Νομικές απαιτήσεις*

(13) Οι νομικές διατάξεις περί παροχής δημοσίων υπηρεσιών κατά την υπό εξέταση περίοδο 1995-2002 ορίζονται στις διάφορες αποδόσεις του νόμου περί ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών (εφεξής «νόμος περί ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών») ([1]).

(14) Η αποστολή του TV2 έγκειται στην παραγωγή και εκπομπή εθνικών και περιφερειακών τηλεοπτικών προγραμμάτων. Η εκπομπή μπορεί να γίνει με τεχνικό εξοπλισμό ραδιοφωνικού σήματος, μεταξύ άλλων και δορυφορικά ή καλωδιακά συστήματα. Οι κανόνες που διέπουν τις υποχρεώσεις του TV2 ως δημόσιας υπηρεσίας καθορίζονται από το Υπουργείο Πολιτισμού ([2]).

(15) Ολόκληρη η πλατφόρμα προγράμματος του διαύλου TV2 θεωρείται ως δημόσια υπηρεσία ([3]). Σύμφωνα με το άρθρο 6α παράγραφος 1 του νόμου περί ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών: «Όλοι οι σταθμοί κοινής ωφελείας υποχρεούνται να παρέχουν στον δανικό λαό, μέσω τηλεόρασης, ραδιοφώνου, Διαδικτύου και συναφών μέσων, ευρεία επιλογή προγραμμάτων και υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων προγραμμάτων ειδήσεων, γενικής πληροφόρησης, εκπαίδευσης, τέχνης και ψυχαγωγίας. Η προσφορά έχει ως στόχο την παροχή ποιοτικού υλικού, καθώς και πολύπλευρης και ποικίλης ύλης. Κατά τον σχεδιασμό του προγράμματος πρώτιστο μέλημα αποτελεί η ελευθερία της πληροφορίας και του λόγου […]. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται εξάλλου σε θέματα δανικής γλώσσας και πολιτισμού».

(16) Περαιτέρω ορισμός περιλαμβάνεται στα καταστατικά του TV2 ([4]). Τα καταστατικά ορίζουν τις υποχρεώσεις ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών του TV2 όσον αφορά προγράμματα τέχνης και πολιτισμού, την παραγωγή δανικών ταινιών, τη χρήση νέων τεχνολογιών (και την πρόσβαση αναπήρων στα προγράμματα), και τα προγράμματα για παιδιά, νέους και εθνικές μειονότητες. Ο TV2 υποχρεούται επίσης να εκπέμπει έκτακτες ανακοινώσεις και πληροφορίες προς τους πολίτες.

(17) Σύμφωνα με το άρθρο 6α παράγραφος 3 του νόμου περί ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών, «οι δημόσιες υπηρεσίες του TV2 χρηματοδοτούνται από το μερίδιο εισφοράς για τον TV2, από έσοδα για διαφημίσεις στον TV2 καθώς και από άλλα έσοδα […]».

(18) Το κεφάλαιο 5 του νόμου περί ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών υποχρεώνει τους εμπορικούς τηλεοπτικούς σταθμούς να εκπέμπουν σε εμβέλεια πέρα από την τοπική περιφέρεια. Το κεφάλαιο 6 ισχύει για τις τοπικές ραδιοτηλεοπτικές υπηρεσίες. Οι απαιτήσεις αυτές αφορούν κυρίως την απόκτηση άδειας. Η απαίτηση προγραμματισμού για κατόχους αδειών ορίζεται στο διάταγμα αριθ. 874 περί ευρωπαϊκών προγραμμάτων και το διάταγμα αριθ. 1349 περί τοπικών ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών ([5]). Σύμφωνα με τα ανωτέρω διατάγματα, οι σταθμοί δικτύων που κατέχουν άδεια τοπικών τηλεοπτικών υπηρεσιών οφείλουν να εκπέμπουν τοπικά προγράμματα επί μία τουλάχιστον ώρα καθημερινά

([1]) Νόμος αριθ. 578 της 24ης Ιουνίου 1994, όπως τροποποιήθηκε από τον νόμο αριθ. 666 της 5ης Ιουλίου 1996, τον νόμο αριθ. 75 της 29ης Ιανουαρίου 1997, τον νόμο αριθ. 138 της 19ης Φεβρουαρίου 1998, τον νόμο αριθ. 208 της 6ης Απριλίου 1999, τον νόμο αριθ. 551 της 20ής Ιουνίου 2000, τον νόμο αριθ. 203 της 22ας Μαρτίου 2001, τον νόμο αριθ. 701 της 15ης Ιουλίου 2001 και τον νόμο αριθ. 1052 της 17ης Δεκεμβρίου 2002.

([2]) Άρθρο 18 παράγραφος 1 του νόμου περί ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών.

([3]) Άρθρο 6α παράγραφος 2 του νόμου περί ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών.

([4]) Διάταγμα αριθ. 1346 της 18ης Δεκεμβρίου 2000.

([5]) Διάταγμα αριθ. 874 της 9ης Δεκεμβρίου 1998 περί ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών μέσω δορυφόρου ή καλωδίου· διάταγμα αριθ. 1349 της 18ης Δεκεμβρίου 2000 περί τοπικών ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών.

▼B

και να παράγουν σημαντικό μέρος των προγραμμάτων τους στη δανική γλώσσα ή για το δανικό κοινό. Δεδομένου ότι ο TV3, ο 3 + και ο δίαυλος 1 του TvDanmark εκπέμπουν με βρετανική άδεια, οι κανόνες αυτοί ισχύουν μόνο για τον TvDanmark2.

γ) *Οι εμπορικές δραστηριότητες του TV2*

(19) Από την 1η Ιανουαρίου 1997, ο TV2 επέτυχε ιδιαίτερη για τον σκοπό αυτό άδεια ([1]), ώστε να του επιτρέπεται να έχει αρκετές εμπορικές δραστηριότητες, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται η εκμετάλλευση τεχνικού εξοπλισμού, η σύσταση νέων εταιρειών ή η εισφορά κεφαλαίων σε υφιστάμενες επιχειρήσεις. Κατά την υπό εξέταση περίοδο, οι δραστηριότητες περιελάμβαναν διαφημίσεις, πώληση προγραμμάτων, ενοικίαση ιστών, διανομή ειδών προώθησης, δραστηριότητες μέσω του Διαδικτύου, μεταπωλήσεις αθλητικών προγραμμάτων κ.λπ.

(20) Από τον Ιανουάριο 2001, ο TV2 υποχρεούται να κρατά χωριστή λογιστική για τις δραστηριότητες δημοσίων υπηρεσιών αφενός και τις «λοιπές δραστηριότητες» αφετέρου, αν οι δεύτερες υπερβαίνουν το 5 % του κύκλου εργασιών και 3 εκατ. δανικές κορόνες (DKK) ετησίως (διάταγμα αριθ. 740). Σύμφωνα με το ισχύον διάταγμα, πρέπει να διενεργείται λογιστική καταγραφή όλων των δαπανών, οι τιμές των υπηρεσιών/προϊόντων που δεν υπάγονται στην παροχή δημόσιας υπηρεσίας να είναι σύμφωνες με τις συνθήκες της αγοράς, και οι μεταφορές κεφαλαίων μεταξύ της δημόσιας υπηρεσίας και άλλων επιχειρήσεων να γίνονται σύμφωνα με την αρχή του ιδιώτη επενδυτή στην οικονομία της αγοράς και να μην περιλαμβάνουν πόρους προερχόμενους από εισφορές ([2]).

2. **Μέτρα**

α) *Έσοδα από εισφορές*

(21) Κατά την υπό εξέταση περίοδο χορηγήθηκε στον TV2 ποσό ύψους 4 067,7 εκατ. DKK από έσοδα από εισφορές.

(22) Το Υπουργείο Πολιτισμού καθορίζει, για ένα ή περισσότερα έτη, το ύψος της εισφοράς που καταβάλλεται από τους κατόχους ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών συσκευών ([3]). Η εισφορά τηλεοράσεων εισπράττεται από τον DR, και, με απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού μετά από συμφωνία με το δανικό κοινοβούλιο, τα έσοδα από εισφορές μοιράζονται μεταξύ DR και TV2.

(23) Το Υπουργείο Πολιτισμού ορίζει τους κανόνες που διέπουν την έναρξη και τη λήξη της υποχρέωσης καταβολής εισφοράς, τις ημερομηνίες καταβολής και είσπραξης, τα έξοδα υπενθύμισης κ.λπ. Σε περίπτωση μη έγκαιρης καταβολής εισπράττονται τόκοι σύμφωνα με την πράξη περί τόκων υπερημερίας. Μη καταβληθείσες εισφορές και επιβαρύνσεις εισπράττονται από το «Ταμείο Παρακαταθηκών» της Δανίας (Finansstyrelsen), π.χ. με παρακράτηση από το μισθό του ενεχόμενου, σύμφωνα με τις διατάξεις περί φορολογικών εισπράξεων από φυσικά πρόσωπα, όπως αυτές ορίζονται στη φορολογική νομοθεσία για παρακράτηση στην πηγή.

(24) Μέχρι το 1997, ο TV2 εισέπραττε όλα τα έσοδά του μέσω του ταμείου TV2, το οποίο είχε ιδρυθεί από το κράτος και λειτουργούσε ως ανεξάρτητη μονάδα με σκοπό την καταβολή των εσόδων στον TV2. Εκείνο τον καιρό, υπήρχε μια άλλη ανεξάρτητη μονάδα, η TV2 Reklame A/S, αρμόδια για τις πωλήσεις διαφημιστικού χώρου του TV2 και νομικά υπόχρεη να μεταφέρει τα

([1]) Άρθρα 6α και 6α παράγραφος 5 του νόμου περί ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών.

([2]) Διάταγμα αριθ. 740 της 21ης Αυγούστου 2001 με το οποίο μεταφέρεται στο εθνικό δίκαιο η οδηγία 2000/52/ΕΚ (ΕΕ L 193 της 29.7.2000, σ. 75) για τη χωριστή λογιστική για τις δραστηριότητες δημόσιας υπηρεσίας και τις άλλες δραστηριότητες της DR και της TV2.

([3]) Άρθρα 61-63 του νόμου περί ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών.

▼B

έσοδα που παρήγε στο ταμείο TV2. Οι πόροι από εισφορές και τα έσοδα από διαφημίσεις μεταβιβάζονταν στη συνέχεια στον TV2 σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού. Από το 1997, ο TV2 εισπράττει το μέρος που του αναλογεί από τα έσοδα από εισφορές απευθείας από τον DR.

β) *Ειδικές μεταφορές από τα ταμεία TV2 και Ραδιοφώνου*

(25) Εκτός από τα έσοδα από εισφορές, ο TV2 εισέπραξε, το 1997, 58 εκατ. DKK από το ταμείο Ραδιοφώνου για τη σοβαρή του ανάμειξη στην κινηματογραφική παραγωγή δανικών ταινιών. Το ίδιο έτος, εισέπραξε από το ταμείο TV2 167 εκατ. DKK για επενδύσεις προς ψηφιοποίηση των συστημάτων παραγωγής του και 50 εκατ. DKK για την κάλυψη λειτουργικών δαπανών.

γ) *Απαλλαγή από την καταβολή φόρου επιχειρήσεων*

(26) Εξάλλου, ο TV2 έχει απαλλαγεί από την καταβολή φόρου επιχειρήσεων σύμφωνα προς τον νόμο για τις επιχειρήσεις. Το πλεονέκτημα αυτής της απαλλαγής του TV2 κατά την υπό εξέταση περίοδο ανήλθε σε 159,4 DKK. Τον Ιανουάριο 2001 θεσπίστηκε από τη δανική κυβέρνηση μηχανισμός εξουδετέρωσης των αποτελεσμάτων της απαλλαγής για τις εμπορικές δραστηριότητες του TV2. Ο TV2 χρειάστηκε να μεταφέρει το 30 % του ετήσιου κέρδους του από τις άλλες δραστηριότητές του στις δραστηριότητες δημόσιας υπηρεσίας. Το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί στο πάγιο ποσοστό του φόρου επιχειρήσεων που καθιερώθηκε στη Δανία το 2000.

δ) *Άτοκα και χωρίς υποχρέωση καταβολής των επιβαρύνσεων του χρέους δάνεια εγκατάστασης*

(27) Οι δαπάνες εγκατάστασης του TV2 και το έλλειμμα εκμετάλλευσης κατά την αρχική περίοδο λειτουργίας του χρηματοδοτήθηκαν από κρατικά δάνεια. Σύμφωνα με τις πρώτες συμφωνίες για τα δάνεια, ο TV2 θα έπρεπε να καταβάλει τόκους επί του κεφαλαίου και να αποδώσει το σύνολο του κεφαλαίου. Εντούτοις, καθ' όλη την υπό εξέταση περίοδο, ο TV2 ήταν απαλλαγμένος από την καταβολή τόκων και είχε παγώσει η υποχρέωσή του ως προς την καταβολή των επιβαρύνσεων των δανείων. Το πλεονέκτημα που προέκυψε από την απαλλαγή από την καταβολή τόκων και επιβαρύνσεων του χρέους κατά την υπό εξέταση περίοδο είναι ίσο προς 341,8 εκατ. DKK.

ε) *Κρατικές εγγυήσεις για δάνεια λειτουργίας*

(28) Μέχρι το τέλος του 1996 η κυβέρνηση παρείχε εγγυήσεις για την ανάληψη δανείων του ταμείου TV2 προκειμένου για τη λειτουργία του TV2. Το ποσό των εγγυημένων δανείων μεταφέρθηκε στο TV2 όταν έγινε η εκκαθάριση του ταμείου TV2. Το πλεονέκτημα που προέκυψε για τον TV2 από αυτή την εγγύηση ανήλθε σε 9,8 εκατ. DKK.

στ) *Τέλη που κατεβλήθησαν για τη συχνότητα μετάδοσης με εθνική κάλυψη και άδεια μετάδοσης σε τοπικές συχνότητες σε δίκτυο*

(29) Η Δανία έχει πρόσβαση σε τρεις αναλογικές επίγειες συχνότητες μετάδοσης με εθνική κάλυψη που προβλέπονται αποκλειστικά για δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς. Μία συχνότητα προορίζεται αποκλειστικά για τον TV2, η άλλη για τον DR, και η τρίτη συχνότητα για ψηφιακή τηλεόραση.

(30) Ο TV2 καταβάλλει τέλος στον εθνικό φορέα τηλεπικοινωνιών (IT- og Telestyrelsen), που είναι κρατικό όργανο υπό την αιγίδα του Υπουργείου Έρευνας, Τεχνολογίας και Ανάπτυξης, για τη χρήση της συχνότητας που προορίζεται για μεταδόσεις εθνικής εμβέλειας ([1]). Το ύψος του εν λόγω τέλους καθορίζεται από τον

([1]) Άρθρο 38 του νόμου περί ασύρματων επικοινωνιών και ορισμού ραδιοσυχνοτήτων και άρθρο 48 του νόμου περί ραδιοσυχνοτήτων.

▼B

νόμο περί δημοσίων οικονομικών. Κατά την υπό εξέταση περίοδο, ο TV2 κατέβαλε ετησίως μεταξύ 2 και 4 εκατ. DKK ως τέλη συχνότητας. Επειδή η δεύτερη συχνότητα χρησιμοποιήθηκε από τον άλλο κρατικό φορέα, και η τρίτη δεν χρησιμοποιήθηκε ποτέ ουσιαστικά, δεν μπορεί να γίνει σύγκριση του τέλους που κατέβαλε ο TV2 με τα τέλη που θα κατέβαλε κάποιος εμπορικός τηλεοπτικός φορέας αν έκανε χρήση αυτού του ενεργητικού.

(31) Η Δανία έχει επίσης πρόσβαση σε συχνότητες με περιφερειακή μόνο κάλυψη. Το 1997 η κυβέρνηση εισήγε τη δυνατότητα διασύνδεσης των περιφερειακών συχνοτήτων προκειμένου να αποκτήσει ευρύτερη κάλυψη (δίκτυο) ([1]). Κατά την περίοδο 1998-2001, οι τοπικοί εμπορικοί τηλεοπτικοί σταθμοί με άδεια εκπομπής σε δίκτυο χρειάστηκε να καταβάλουν στο κράτος ετήσιο τέλος ([2]). Οι περιφερειακές υπηρεσίες του TV2 δεν υπάγονται στην υποχρέωση καταβολής τέλους επειδή αυτές εκπέμπουν σε «παράθυρα» της εθνικής συχνότητας του TV2. Ο εμπορικός τηλεοπτικός φορέας TvDanmark ήταν ο μοναδικός που κατέβαλε το εν λόγω τέλος για τον δεύτερο δίαυλό του. Το συνολικό ποσό που κατέβαλε ο TvDanmark ανέρχεται σε 85 εκατ. DKK.

ζ) *Καθεστώς «must-carry»*

(32) Οι κάτοχοι εναέριων εγκαταστάσεων υποχρεούνται στην έμμεση μετάδοση των προγραμμάτων δημόσιας υπηρεσίας του TV2 από τις εν λόγω εγκαταστάσεις τους (must-carry).

3. **Αιτιολόγηση της κίνησης της διαδικασίας**

(33) Μετά την αρχική εξέταση, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι τα μέτρα, με εξαίρεση την υποχρέωση έμμεσης μετάδοσης (must-carry), συνιστούν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

(34) Η Επιτροπή εξέφρασε τις αμφιβολίες της ως προς το συμβιβάσιμο των μέτρων με τη συνθήκη, δεδομένου ότι η κρατική χρηματοδότηση υπερβαίνει το καθαρό κόστος της δημόσιας υπηρεσίας του TV2 και ως εκ τούτου μπορεί να είχε χρησιμοποιηθεί για σταυρωτή επιδότηση των εμπορικών δραστηριοτήτων του TV2. Μετά από προκαταρκτική εξέταση, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι μερικές από τις δραστηριότητες του TV2 ήσαν ζημιογόνες και ότι κατά την τυπική διαδικασία εξέτασης θα προέβαινε στη σχετική αξιολόγηση για να διαπιστώσει κατά πόσον η συμπεριφορά του TV2 σε αυτές τις ζημιογόνες εμπορικές δραστηριότητες ήταν σύμφωνη με τη συμπεριφορά κάποιου φορέα της κανονικής αγοράς.

(35) Εξάλλου, η Επιτροπή εξέφρασε τις υποψίες της για πιθανή παραβίαση των κανόνων του ανταγωνισμού εκ μέρους του TV2 στην αγορά της διαφήμισης. Όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση περί ραδιοτηλεόρασης, «ένας δημόσιος ραδιοτηλεοπτικός φορέας, στο βαθμό που τα χαμηλότερα έσοδα θα καλύπτονται από την κρατική ενίσχυση, θα μπορούσε, για παράδειγμα, να έχει κίνητρα ώστε να μειώσει τις τιμές της διαφήμισης ή άλλων δραστηριοτήτων μη δημόσιας υπηρεσίας στην αγορά, έτσι ώστε να μειώσει τα έσοδα των ανταγωνιστών του. Η συμπεριφορά αυτή του δημόσιου ραδιοτηλεοπτικού φορέα, αν αποδειχθεί, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι συνυφασμένη με την εντολή δημόσιας υπηρεσίας που του έχει ανατεθεί. Όταν ένας δημόσιος ραδιοτηλεοπτικός φορέας περικόπτει τις τιμές σε δραστηριότητες μη δημόσιας υπη-

([1]) Συμφωνία περί ΜΜΕ 1997-2000.

([2]) Καθιερώθηκε με το νόμο αριθ. 1208 της 27ης Δεκεμβρίου 1996και ενσωματώθηκε στο άρθρο 60α της απόδοσης του 1997 του νόμου περί ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών. Καταργήθηκε την 1η Ιανουαρίου 2002 με το νόμο αριθ. 259 της 8ης Μαΐου 2002. Το ύψος του τέλους καθορίστηκε ανά κάτοικο της τοπικής ζώνης που καλυπτόταν από το τέλος και αυξανόταν ετησίως.

▼B

ρεσίας κάτω από το επίπεδο που είναι απαραίτητο ώστε να καλύψει το κόστος που θα βάρυνε κανονικά έναν αποτελεσματικό εμπορικό φορέα σε παρόμοια κατάσταση, μια τέτοια πρακτική δείχνει την παρουσία υπεραντιστάθμισης της υποχρέωσης δημόσιας υπηρεσίας και σε οποιαδήποτε περίπτωση "επηρεάζει τους όρους του εμπορίου και του ανταγωνισμού στην Κοινότητα σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον παραβιάζοντας έτσι το πρωτόκολλο"».

III. **ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΡΙΤΩΝ**

(36) Ο TvDanmark θεωρεί ότι η παροχή εκ μέρους του κράτους μιας εθνικής συχνότητας μετάδοσης συνιστά κρατική ενίσχυση, δεδομένου ότι το κράτος παραιτείται των εσόδων του από ένα τέτοιο εν ανεπαρκεία ενεργητικό. Οι ανταγωνιστές έχουν δυνατότητα διείσδυσης μόνο 77 % κατ' ανώτατο όριο. Ο TvDanmark παρατηρεί ότι το γεγονός ότι το τέλος δικτύου επεβλήθη μόνο στον TVDanmark2 και όχι στους τοπικούς σταθμούς του TV2, παρά το ότι από οικονομική και εμπορική άποψη ευρίσκονται στην ίδια κατάσταση, συνιστά κρατική ενίσχυση προς τους τοπικούς σταθμούς του TV2. Κατά τους ACT, Antena 3 TV και Telecinco, από την αρχή της ουδετερότητας της ΕΚ όσον αφορά τα μέσα αναμετάδοσης απαιτείται να επιβάλλεται τέλος σε κάθε είδους δίκτυο.

(37) Ως προς την απαλλαγή από τον φόρο επιχειρήσεων, οι ACT, Antena 3 TV και Telecinco παρατήρησαν ότι η υποχρέωση να μεταφερθεί το 30 % των κερδών από εμπορικές δραστηριότητες στις δραστηριότητες δημόσιας υπηρεσίας του TV2 δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ισοδύναμο προς την καταβολή φόρου επιχειρήσεων προς το κράτος, δεδομένου ότι νοθεύει τον ανταγωνισμό στην αγορά ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών.

(38) Όσον αφορά τον ορισμό της αποστολής δημόσιας υπηρεσίας, οι ACT, Antena 3 TV και Telecinco παρατήρησαν ότι ο ποιοτικός και ευρύτερος ορισμός της δημόσιας τηλεοπτικής υπηρεσίας του TV2 δεν μπορεί να θεωρηθεί θεμιτός, δεδομένου ότι δεν διαφέρει από τον αντίστοιχο των εμπορικών οργανισμών. Οι εν λόγω φορείς ισχυρίζονται ότι το κράτος δεν μπορεί να επιβάλλει τις ίδιες υποχρεώσεις σε κρατικούς και ιδιωτικούς ραδιοτηλεοπτικούς φορείς και να προσδίδει τυπικό περίβλημα στις υποχρεώσεις που επιβάλλει στους ιδιωτικούς ως σε φορείς δημόσιας υπηρεσίας. Ο ACT παρατήρησε ότι η Επιτροπή πρέπει να ακολουθήσει μια ρεαλιστική και όχι τυπική ερμηνεία της κοινοτικής έννοιας της αυτονομίας που αναφέρεται στο άρθρο 86 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ. Κατά την TvDanmark, η περίπτωση του TV Zulu αντικατοπτρίζει το προφανές σφάλμα. Κατά τη μετατροπή του TV2 Zulu από δίαυλο δημόσιας υπηρεσίας σε εμπορικό δίαυλο, ο προγραμματισμός του υπέστη ελάχιστες αλλαγές.

(39) Ο ACT παρατήρησε ότι η προϋπόθεση της ανάθεσης εντολής πληρούται όταν υπάρχει διά νόμου μηχανισμός επιβολής της υποχρέωσης δημόσιας υπηρεσίας, ο οποίος διαθέτει ουσιαστική εξουσία να υποχρεώσει τον κρατικό φορέα να εκπληρώσει τα καθήκοντά του. Κατά τον ACT η προϋπόθεση αυτή δεν πληρούται στην παρούσα υπόθεση.

(40) Όσον αφορά την αναλογικότητα, ο ACT ανέφερε ότι η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει κατά πόσον το καθαρό κόστος κάθε υποχρέωσης δημόσιας υπηρεσίας είναι ισοδύναμο προς το κόστος που θα βάρυνε ένα κανονικό ιδιώτη επενδυτή για την παροχή της ίδιας υπηρεσίας.

(41) Ο TvDanmark παρατήρησε ότι, κατά τον υπολογισμό της υπεραντιστάθμισης, η Επιτροπή θα πρέπει να λάβει υπόψη το πλεονέκτημα που προκύπτει για τον TV2 από την απαλλαγή φόρου επιχειρήσεων, τα άτοκα δάνεια και τη μη υποχρέωση καταβολής των επιβαρύνσεων του χρέους, τις κρατικές εγγυήσεις για δάνεια λειτουργίας και την δωρεάν συχνότητα μετάδοσης, δεδομένου ότι

▼B

όλα αυτά παρέχουν στον TV2 αδικαιολόγητο πλεονέκτημα έναντι άλλων εμπορικών φορέων.

(42) Ο TvDanmark ανέφερε ότι οι διακυμάνσεις της αγοράς ως προς τα έσοδα από τηλεοπτικές διαφημίσεις είναι περιορισμένες, και ότι αυτές δεν αιτιολογούν τη σύσταση κεφαλαίου για τον TV2. Η απόκλιση κατά 13 % κατά την περίοδο 1998-2002 στα έσοδα του TV2 από διαφημίσεις αντιστοιχεί προς τη γενικότερη οικονομική ύφεση. Ο TV2 είναι λιγότερο ευάλωτος σε σχέση με τους ανταγωνιστές του στις διακυμάνσεις των εσόδων από διαφημίσεις, δεδομένου ότι αυτός ο ίδιος επιβάλλει τις τιμές.

(43) Σχετικά με την αγορά διαφημίσεων, ο TvDanmark ισχυρίστηκε ότι η πρακτική του TV2 όσον αφορά την τιμολόγηση δεν επιτρέπει στους εμπορικούς φορείς να ανακτήσουν το ίδιο κόστος τους. Ο TvDanmark πρέπει να τιμολογήσει το TRP του περίπου 30-40 % λιγότερο από το αντίστοιχο του TV2 για να γίνει αποδεκτός στην αγορά (το TRP ή GRP του TV2 έχει μεγαλύτερη αξία λόγω της μεγαλύτερης κάλυψης) ([1]). Λόγω της μοναδικής θέσης που κατέχει ο TV2 από άποψη ειδικότερα κάλυψης και προϋπολογισμού για τον προγραμματισμό του, ο διαφημιζόμενος θα αφιερώνει πάντοτε ένα μέρος του προϋπολογισμού του για διαφήμιση στον TV2 για να επιτύχει το βέλτιστο αποτέλεσμα από άποψη επαφών, βαθμό κάλυψης ή/και συχνότητας στο πλαίσιο του προϋπολογισμού του. Ο TvDanmark παρέσχε στοιχεία που καταδεικνύουν ότι οι δραστηριότητές του χαρακτηρίζονταν ως ελλειμματικές κατά την περίοδο 1997-2002, και ισχυρίστηκε ότι ο αθέμιτος ανταγωνισμός του TV2 εμποδίζει τον TvDanmark να παράγει επαρκή έσοδα και με τον τρόπο αυτό να χρηματοδοτήσει καλύτερα προγράμματα ώστε να προσελκύσει διαφημιζόμενους.

(44) Οι εκπτώσεις του TV2 είναι τέτοιες, που πελάτες οι οποίοι αγοράζουν διαφημιστικό χώρο από τον πανεθνικής εμβέλειας TV2 συχνά επιτυγχάνουν χαμηλότερες τιμές αν αγοράσουν επίσης διαφημιστικό χρόνο στην TV2 Zulu (συνδυασμός). Τα τιμολόγια διαφήμισης στη Δανία είναι κατά 40-50 % χαμηλότερα από τα τιμολόγια σε συγκρίσιμες χώρες όπως η Νορβηγία και η Σουηδία, γεγονός που εξηγείται από τις προσφορές του TV2 1:1 και 1:2. Ο TvDanmark υπέβαλε επίσης, στο πλαίσιο της επιχειρηματολογίας της, ανάλυση των τιμών της δανικής αγοράς τηλεοπτικής διαφήμισης την οποία είχε εκπονήσει η Copenhagen Economics. Η έκθεση προβαίνει σε σύγκριση των μέσων και των οριακών τιμών της αγοράς και θεωρεί ότι υπάρχει ανταγωνισμός μόνο στην υπολειπόμενη αγορά. Ως εκ τούτου, η σύγκριση πρέπει να βασιστεί σε περιθωριακές τιμές. Ο TvDanmark παρέσχε εξάλλου στοιχεία προς σύγκριση των τιμών του TV2 με άλλες μορφές μέσων και με άλλες χώρες.

(45) Ο TV3 παρατήρησε ότι είναι υποχρεωμένος να προβαίνει σε υψηλές εκπτώσεις επί των τιμολογίων του για διαφημιστικό χρόνο προκειμένου να γίνει αποδεκτός στην αγορά, δεδομένου ότι ο TV2 προσφέρει επιπλέον οριακές εκπτώσεις στο υπόλοιπο του προϋπολογισμού των διαφημιζόμενων για τηλεοπτική διαφήμιση σε περίπτωση που το υπόλοιπο αυτό διατεθεί επίσης στον TV2.

([1]) Οι διαφημιζόμενοι αγοράζουν χρόνο διαφήμισης σε δανικούς τηλεοπτικούς διαύλους επί δύο βάσεων: γενικές μονάδες στάθμισης (Gross Rating Points — GRP), που αναφέρεται στο σύνολο του ακροατηρίου 12 ετών και άνω, ή μονάδες στάθμισης στόχου (Target Rating Points — TRP), που αναφέρεται σε μικρότερη στοχοθετημένη ομάδα. Η TV2 είναι ο μοναδικός δίαυλος στη Δανία που πωλεί χρόνο με βάση το GRP.

▼B

IV. **ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΑΝΙΑΣ**

(46) Αναφερόμενη στην απόφαση PreussenElektra ([1]), η δανική κυβέρνηση έθεσε το ερώτημα κατά πόσο οι πόροι από εισφορές που παραχωρήθηκαν στον TV2 θα πρέπει να θεωρηθούν ως κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 της συνθήκης ΕΚ.

(47) Οι δανικές αρχές θεωρούν ότι οι συχνότητες μετάδοσης για τον TV2 δεν μπορούν να θεωρηθούν ως πλεονέκτημα, δεδομένου ότι οι τοπικοί τηλεοπτικοί σταθμοί έχουν και αυτοί συχνότητες μετάδοσης αποκλειστικά για αυτούς. Ο TV2 συνεπώς δεν έτυχε ιδιαίτερης μεταχείρισης. Ο TV2, όπως και άλλοι σταθμοί, καταβάλλει τέλη για τη χρήση της συχνότητας.

(48) Όσον αφορά την ανάθεση, οι δανικές αρχές παρατηρούν ότι, σύμφωνα με το άρθρο 86 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ, δεν απαιτείται η εγκατάσταση συστήματος ελέγχου προκειμένου να υπάρχει συμμόρφωση προς την υποχρέωση παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Επιπλέον, το σύστημα ελέγχου που ισχύει στη Δανία αρκεί για την πρόληψη υπεραντιστάθμισης ή σταυρωτής επιδότησης. Η εθνική ελεγκτική αρχή (Rigsrevisionen) προέβη σε διαχειριστικό και δημοσιονομικό έλεγχο των οικονομικών του TV2.

(49) Σχετικά με την αναλογικότητα, οι δανικές αρχές παρατήρησαν ότι η μεταφορά 167 εκατ. DKK από το ταμείο TV2 χορηγήθηκε για την επέκταση του ψηφιακού δικτύου. Ως εκ τούτου δεν μπορεί να θεωρηθεί ως διαθέσιμο ίδιο κεφάλαιο.

(50) Όσον αφορά την απαλλαγή από τον φόρο επιχειρήσεων, οι δανικές αρχές παρατήρησαν ότι το όφελος από εμπορικές δραστηριότητες ήταν πολύ περιορισμένο και ότι η μέθοδος που επελέγη για την εξουδετέρωση της απαλλαγής του TV2 από τον φόρο επιχειρήσεων για εμπορικές δραστηριότητες δεν επιτρέπει να απορρεύσουν οικονομικά οφέλη από την απαλλαγή και έχει τις ίδιες οικονομικές επιπτώσεις.

(51) Οι δανικές αρχές συμφωνούν με την προκαταρκτική εκτίμηση της Επιτροπής ότι η κρατική ενίσχυση υπερβαίνει το καθαρό κόστος της δημόσιας υπηρεσίας. Η Δανία ισχυρίζεται εντούτοις ότι ακόμα και αν η αντιστάθμιση υπερβαίνει το καθαρό κόστος της TV2 ως προς την εκπλήρωση των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας, δεν μπορεί να θεωρηθεί κρατική ενίσχυση για τους ακόλουθους λόγους:

(52) Τα πλεόνασμα δεν μπορεί να θεωρηθεί ως υπεραντιστάθμιση αλλά απλώς αντικατοπτρίζει τον δείκτη αποδοτικότητας σε σχέση με τον κύκλο εργασιών του TV2. Εξάλλου, το κεφάλαιο ήταν αναγκαίο ως ασφάλεια στην περίπτωση αιφνίδιας μείωσης των εσόδων από διαφημίσεις, και ο TV2 δεν επιτρέπεται από το νόμο να λαμβάνει δάνεια που υπερβαίνουν το 4 % του ετήσιου κύκλου εργασιών. Επιπλέον, το κράτος ενήργησε σύμφωνα με την αρχή «της κανονικής συμπεριφοράς επενδυτή στην οικονομία της αγοράς», δεδομένου ότι το σημερινό ίδιο κεφάλαιο του TV2 δεν υπερβαίνει αυτό που θα επένδυε ένας κανονικός επενδυτής στην αγορά. Αυτό το κεφάλαιο δεν αντιβαίνει στις διατάξεις της συνθήκης εφόσον το κεφάλαιο δεν χρησιμοποιείται για σταυρωτές επιδοτήσεις των εμπορικών δραστηριοτήτων του TV2.

(53) Όσον αφορά τη συμπεριφορά του TV2 στην αγορά διαφήμισης, οι δανικές αρχές παρατήρησαν ότι ο TV2 καθορίζει συστηματικά τις τιμές του ώστε να έχει το μέγιστο εισόδημα. Οι τιμές καθορίζονται αυστηρά με βάση την προσφορά και τη ζήτηση. Οι τιμές καθορίζονται ετησίως με βάση τις εκτιμήσεις του TV2 ως προς μέρος της ακροαματικότητας διαφημίσεων (κατηγορία ηλικίας

([1]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Μαρτίου 2001 στην υπόθεση C-379/98, PreussenElektra AG κατά Schleswag AG, Συλλογή 2001, σ. I-2099, ειδικότερα σκέψη 61.

▼B

21-50 ετών), το πρόγραμμα και την κατάσταση της ανταγωνιστικής αγοράς. Ούτε το κόστος λειτουργίας του TV2 ούτε το ποσό της εισφοράς αποτελούν παράγοντες για την εν λόγω εκτίμηση.

(54) Ο TV2 έχει το υψηλότερο τιμολόγιο στη δανική αγορά και ως εκ τούτου δεν υπάρχει θέμα μείωσης των τιμών που θα έχει ως αποτέλεσμα τη μεγαλύτερη ανάγκη κρατικής χρηματοδότησης.

(55) Οι δανικές αρχές υπέβαλαν έκθεση της RBB Economics με θέμα τον ανταγωνισμό στη δανική αγορά τηλεοπτικής διαφήμισης. Η έκθεση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η μέση τιμή που χρεώνεται από τον TV2 είναι πράγματι υψηλότερη από την τιμή που χρεώνουν οι ανταγωνιστές της, και ότι οι διαφορές τιμολόγησης μεταξύ του TV2 και του TvDanmark εξηγούνται από τις διαφορές στη σχετική ικανότητα ως προς τον προγραμματισμό και την απόκτηση μεγαλύτερης ακροαματικότητας.

V. **ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ**

1. **Κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1**

(56) Προκειμένου να διαπιστωθεί αν τα μέτρα που περιγράφονται ανωτέρω συνιστούν ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, η Επιτροπή πρέπει να εκτιμήσει κατά πόσον:

— χορηγούνται από το κράτος ή από κρατικούς πόρους,

— μπορούν να στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό ευνοώντας ορισμένες επιχειρήσεις ή την παραγωγή ορισμένων αγαθών,

— επηρεάζουν τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών.

α) *Κρατικοί πόροι*

(57) Όσον αφορά την εισφορά, πρέπει κατ' αρχάς να τονιστεί ότι έως το 1997 ο TV2 ελάμβανε αυτούς τους πόρους απευθείας από το ταμείο TV2, το οποίο είχε συσταθεί και ελέγχετο από το κράτος. Μετά το 1997, ο TV2 ελάμβανε αυτούς τους πόρους από τον DR, ο οποίος εισπράττει τις εν λόγω εισφορές από τους κατόχους ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών συσκευών.

(58) Σχετικά θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι, σύμφωνα με τη νομολογία ([1]) του Δικαστηρίου των ΕΚ και την πάγια πρακτική στις αποφάσεις της Επιτροπής ([2]), οι χρηματοδοτικοί πόροι θα πρέπει να θεωρηθούν ως κρατικοί πόροι αν παραμένουν διαρκώς υπό δημόσιο έλεγχο και συνεπώς στη διάθεση των αρμόδιων εθνικών αρχών.

(59) Στη συγκεκριμένη υπόθεση, κατ' αρχάς, δεν υφίσταται συμβατική σχέση μεταξύ του TV2 και των καταβαλλόντων εισφορά. Ο DR, δημόσιος φορέας υπό τον έλεγχο του κράτους, είναι εκείνος που εισπράττει την εισφορά από τους κατόχους ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών συσκευών, και στη συνέχεια τις προωθεί στον TV2. Κατά δεύτερο λόγο, το μερίδιο από τις εισφορές που προορίζεται για τον TV2 καθορίζεται από το Υπουργείο Πολιτισμού. Συνεπώς, είναι δημόσια η αρχή που αποφασίζει για το ποσό των εισφορών που χορηγείται στον TV2. Και τρίτον, αν είναι αναγκαίο να απαιτηθεί η εισφορά, πάλι δημόσια αρχή παρεμβαίνει σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν την είσπραξη φόρων και άλλων δημοσίων χρεών. Για τους ανωτέρω λόγους, οι πόροι από εισφορά που χορηγούνται στον TV2 παραμένουν διαρκώς υπό

([1]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Μαΐου 2000 στην υπόθεση C-83/98 P, Γαλλική Δημοκρατία κατά Ladbroke Racing Ltd και Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Συλλογή 2000, σ. I-3271, σκέψη 50.

([2]) Βλέπε σημείο 17 της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στη δημόσια ραδιοτηλεόραση και απόφαση 631/2001 της Επιτροπής της 22ας Μαΐου 2002 για τα τέλη αδείας λειτουργίας του BBC.

▼B

τον έλεγχο δημοσίων αρχών, και ως εκ τούτου πρέπει να θεωρούνται ως κρατικοί πόροι.

(60) Αντίθετα προς τους ισχυρισμούς των δανικών αρχών, η Επιτροπή θεωρεί ότι, για τους λόγους που εξετέθησαν ανωτέρω, η παρούσα υπόθεση πρέπει να θεωρηθεί παρόμοια προς την υπόθεση PreussenElektra ([1]).

(61) Η ειδική μεταφορά πόρων στην TV2 από το ταμείο Ραδιοφωνίας αφορά επίσης εισόδημα από εισφορές που διατέθηκε στην TV2 μετά από κρατική απόφαση. Το ίδιο ισχύει και για την ειδική μεταφορά πόρων από το ταμείο TV2, όταν αυτό καταργήθηκε δεδομένου ότι οι πόροι από το ταμείο TV2 διατέθηκαν στον TV2 μετά από κρατική απόφαση. Ως εκ τούτου, επειδή οι εν λόγω πόροι παρέμειναν υπό κρατικό έλεγχο και στη διάθεση των αρμόδιων εθνικών αρχών, πρέπει επίσης να θεωρηθούν ως κρατικοί πόροι.

(62) Κρατικοί πόροι ενέχονται επίσης στην απαλλαγή από τον φόρο επιχειρήσεων, δεδομένου ότι απώλεια φορολογικών εσόδων ισοδυναμεί με κατανάλωση ισόποσων κρατικών πόρων υπό μορφή δημοσιονομικών δαπανών ([2]).

(63) Τα υπό εξέταση άτοκα και χωρίς υποχρέωση καταβολής δόσεων δάνεια που χορηγήθηκαν στον TV2 παρέχονται απευθείας από το κράτος μέσω του κρατικού προϋπολογισμού. Με την απώλεια τόκων και την παραίτησή του από την καταβολή δόσεων για τα εν λόγω δάνεια, το κράτος παραιτείται από την είσπραξη εσόδων και είναι προφανές ότι οι εν λόγω πόροι συνιστούν κρατικούς πόρους κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1. Επιπλέον, το δανικό κράτος είναι εκείνο που εγγυάται τα επιχειρησιακά δάνεια. Το πλεονέκτημα της κρατικής εγγύησης είναι ότι ο κίνδυνος που συνδέεται με την εγγύηση βαρύνει το κράτος. Η ανάληψη του κινδύνου από το κράτος αντισταθμίζεται υπό κανονικές συνθήκες από το ανάλογο ασφάλιστρο. Στις περιπτώσεις που το κράτος παραιτείται από την είσπραξη αυτού του ασφάλιστρου, αυτό συνεπάγεται πλεονέκτημα για τον TV2 και απώλεια κρατικών πόρων ([3]).

(64) Το κράτος έχει διαθέσει για την TV2 μια συχνότητα μετάδοσης εθνικής εμβέλειας για την οποία ο TV2 καταβάλλει το σχετικό τέλος σε κρατικό φορέα. Το ετήσιο τέλος που καταβάλλει ο TV2 κυμαίνεται μεταξύ 2 και 4 εκατ. DKK κατά την υπό εξέταση περίοδο.

(65) Επειδή δεν υπάρχει βάση σύγκρισης για το τέλος που καταβάλλεται για τη συχνότητα μετάδοσης εθνικής εμβέλειας, η σύγκριση μπορεί να γίνει μόνο με το τέλος που καταβάλλεται για την άδεια πρόσβασης σε μεγαλύτερο ποσοστό πληθυσμού χάρη στη δημιουργία δικτύου. Το τέλος συχνότητας που καταβάλλει ο TV2 για τη μετάδοση σε εθνική κάλυψη είναι σημαντικά χαμηλότερο από το τέλος για το δίκτυο που υποχρεώθηκε να καταβάλλει ο TvDanmark, και το οποίο κυμάνθηκε μεταξύ 5 εκατ. DKK το 1997 και 30 εκατ. DKK το 2001, και μάλιστα για ποσοστό περιφερειακής συχνότητας της τάξης του 77 %. Συνεπώς, ο TV2 ήταν σε θέση να καλύψει μεγαλύτερο τμήμα του πληθυσμού της Δανίας σε χαμηλότερες τιμές.

(66) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι το τέλος συχνότητας δεν αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς. Δεδομένου ότι το κράτος παραιτήθηκε από την είσπραξη τελών για το στοιχείο αυτό

([1]) Όπ.π., ειδικότερα σκέψη 58.

([2]) Σημείο 10 της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στα μέτρα που σχετίζονται με την άμεση φορολογία των επιχειρήσεων (ΕΕ C 384 της 10.12.1998, σ. 3).

([3]) Σημείο 2.1.2 της ανακοίνωσης της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή εγγυήσεων (ΕΕ C 71 της 11.3.2000, σ. 7).

▼B

του ενεργητικού, θεωρείται ότι παραιτείται και από το αντίστοιχο έσοδο στον κρατικό προϋπολογισμό.

(67) Επειδή ο TV2 δεν χρησιμοποιεί σειρά συχνοτήτων περιφερειακής κάλυψης για το σχηματισμό δικτύου εθνικής εμβέλειας, δεν υπόκειται στην καταβολή τέλους δικτύου. Δεδομένου ότι το κράτος δεν είχε καμία νομική βάση για να προβεί στην απαίτηση αυτών των τελών από τον TV2, δεν θεωρείται ότι παραιτήθηκε από το έσοδο που συνιστούν τα εν λόγω τέλη και ως εκ τούτου δεν διακυβεύονται κρατικοί πόροι στην περίπτωση αυτή.

(68) Επίσης, η Επιτροπή δεν μπορεί να διακρίνει στοιχεία κρατικών πόρων στην εκ του νόμου υποχρέωση να αναμεταδίδουν οι κάτοχοι εγκαταστάσεων κεραιών τα προγράμματα φορέων δημόσιας υπηρεσίας (must-carry), εφόσον το κράτος ούτε παραιτείται των εσόδων ούτε μεταφέρει ενεργά προς αυτούς τους φορείς κάποια κονδύλια. Ως εκ τούτου, ο κανόνας πρόσβασης δεν αποφέρει στον TV2 κανένα οικονομικό πλεονέκτημα από κρατικούς πόρους ([1]).

β) *Ευνοϊκή μεταχείριση ορισμένων επιχειρήσεων και στρέβλωση του ανταγωνισμού*

(69) Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι τα έσοδα από εισφορές, οι ειδικές μεταφορές από το ταμείο TV2 και το ταμείο Ραδιοφωνίας, η απαλλαγή από τον φόρο επιχειρήσεων, τα άτοκα δάνεια και η μη υποχρέωση καταβολής δόσεων για τα δάνεια, καθώς και η κρατική εγγύηση για τα επιχειρησιακά δάνεια και οι ευνοϊκοί όροι πρόσβασης στη συχνότητα μετάδοσης εθνικής εμβέλειας παρέχουν στον TV2 οικονομικά πλεονεκτήματα που ελαφρύνουν το κόστος της λειτουργίας του, το οποίο κανονικά θα έπρεπε να βαρύνει τον προϋπολογισμό του. Δεδομένου ότι ο TV2 ευνοείται από αυτά τα μέτρα σε σύγκριση με τους ανταγωνιστές του που δεν λαμβάνουν αυτούς τους πόρους, τα εν λόγω μέτρα πρέπει να θεωρηθούν ως επιλεκτικά και δυνατά να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ. Εντούτοις, η Δανία ισχυρίζεται ότι τα μέτρα αυτά αποτελούν αντιστάθμιση προς τον TV2 έναντι του καθαρού κόστους που προκύπτει για αυτόν κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεων δημοσίας υπηρεσίας που του έχουν ανατεθεί, σύμφωνα με την αρχή που θέσπισε το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην υπόθεση Altmark ([2]).

(70) Κρατικά μέτρα που αντισταθμίζουν τις καθαρές πρόσθετες δαπάνες για την παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελούν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 αν η αντιστάθμιση ορίζεται έτσι ώστε να μην παρέχεται πραγματικό πλεονέκτημα στην επιχείρηση. Στην απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην υπόθεση Altmark ορίζεται ότι πρέπει να υπάρχουν προς τον σκοπό αυτό τέσσερις προϋποθέσεις:

— πρώτον, η δικαιούχος επιχείρηση πρέπει να είναι πράγματι επιφορτισμένη με την εκπλήρωση υποχρεώσεως παροχής δημόσιας υπηρεσίας, ενώ η υποχρέωση αυτή πρέπει να είναι σαφώς καθορισμένη,

— δεύτερον, οι βασικές παράμετροι βάσει των οποίων υπολογίζεται η αντιστάθμιση πρέπει να έχουν προσδιοριστεί προηγουμένως αντικειμενικά και με διαφάνεια,

— τρίτον, η αντιστάθμιση δεν μπορεί να υπερβαίνει το μέτρο του αναγκαίου για την κάλυψη του συνόλου ή μέρους των

([1]) Βλέπε ενίσχυση αριθ. NN 70/98, «Κρατική ενίσχυση στους κρατικούς διαύλους “Kinderkanal και Phoenix”», (ΕΕ C 238 της 21.8.1999, σ. 3).

([2]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Ιουλίου 2003 στην υπόθεση C-280/00, Altmark Trans GmbH και Regierungspräsidium Magdeburg κατά Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH και Oberbundesanwalt beim Bundesverwaltungsgericht, Συλλογή 2003, σ. I-7747.

▼B

δαπανών που πραγματοποιούνται για την εκπλήρωση υποχρεώσεως παροχής δημόσιας υπηρεσίας, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών εσόδων και ενός ευλόγου κέρδους για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αυτών,

— και τέταρτον, όταν η επιλογή της επιχειρήσεως στην οποία πρόκειται να ανατεθεί η εκπλήρωση υποχρεώσεως παροχής δημόσιας υπηρεσίας σε συγκεκριμένη περίπτωση δεν πραγματοποιείται στο πλαίσιο διαδικασίας συνάψεως δημοσίας συμβάσεως, το επίπεδο της απαραίτητης αντισταθμίσεως πρέπει να καθορίζεται βάσει αναλύσεως των δαπανών στις οποίες θα προέβαινε μια μέση επιχείρηση, με χρηστή διαχείριση και κατάλληλα εξοπλισμένη με μεταφορικά μέσα προς ικανοποίηση των απαιτήσεων σχετικά με την παροχή δημόσιας υπηρεσίας προκειμένου να εκπληρώσει τις ως άνω υποχρεώσεις, λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά έσοδα και ένα εύλογο κέρδος από την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αυτών.

(71) Αν δεν εξεταστεί επί του παρόντος κατά πόσο ο TV2 είναι επιχείρηση επιφορτισμένη με την εκπλήρωση υποχρεώσεως παροχής δημόσιας υπηρεσίας, η Επιτροπή θεωρεί ότι στην παρούσα υπόθεση δεν πληρούνται τουλάχιστον η δεύτερη και η τέταρτη προϋπόθεση. Κατ' αρχάς, οι παράμετροι βάσει των οποίων υπολογίζεται η αντιστάθμιση δεν έχουν προσδιοριστεί προηγουμένως κατά τρόπο αντικειμενικό και με διαφάνεια. Η αντιστάθμιση προσδιορίζεται σε συμφωνία για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης που ισχύει για τέσσερα έτη, και δεν υπάρχει ετήσιος προϋπολογισμός διαθέσιμος στο κοινό που να συνδέει αντιστάθμιση και παραγωγή. Επιπλέον, η TV2 έχει ορισμένα πλεονεκτήματα που στερούνται διαφάνειας (φοροαπαλλαγή, μη υποχρέωση καταβολής επιβαρύνσεων κ.λπ). Κατά δεύτερο λόγο, η TV2 δεν επελέγη ως πάροχος δημόσιας υπηρεσίας βάσει δημόσιας σύμβασης ούτε έχει διεξαχθεί ανάλυση για να διασφαλιστεί ότι το επίπεδο της αντιστάθμισης έχει προσδιοριστεί βάσει αναλύσεως των δαπανών στις οποίες θα προέβαινε μια μέση επιχείρηση, με χρηστή διαχείριση και κατάλληλα εξοπλισμένη με μέσα παραγωγής προς ικανοποίηση των απαιτήσεων σχετικά με την παροχή δημόσιας υπηρεσίας προκειμένου να εκπληρώσει τις ως άνω υποχρεώσεις, λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά έσοδα και ένα εύλογο κέρδος από την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αυτών.

(72) Όπως περιγράφεται στις αιτιολογικές σκέψεις 10-12, ο TV2 ανταγωνίζεται άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς ραδιοτηλεόρασης στη σχετική αγορά. Δεδομένου ότι ο TV2 ευνοείται από τα μέτρα σε σχέση με τους ανταγωνιστές του που δεν λαμβάνουν τους ίδιους πόρους, θα πρέπει τα μέτρα να θεωρηθούν ως επιλεκτικά και δυνατά να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

γ) *Επηρεασμός του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών*

(73) Τα κρατικά μέτρα εμπίπτουν στη διάταξη του άρθρου 87 παράγραφος 1 εφόσον επηρεάζουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών. Πρόκειται για την περίπτωση όπου τέτοιες δραστηριότητες εμπλέκουν διακοινοτικές συναλλαγές.

(74) Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έχει αναπτύξει ευρεία ερμηνεία επ' αυτής της έννοιας. Το γεγονός ότι η εν προκειμένω επιχείρηση δεν πραγματοποιεί εξαγωγές δεν αποκλείει την πιθανότητα να επηρεαστεί το εμπόριο. Συγκεκριμένα, όταν ένα κράτος μέλος χορηγεί ενίσχυση σε επιχείρηση, η εντόπιος εμπορική δραστηριότητα μπορεί να διατηρηθεί ή ακόμα και

▼B

να αυξηθεί χάρη σε αυτή την ενίσχυση, η οποία ταυτόχρονα μειώνει τις ευκαιρίες για άλλες επιχειρήσεις να εγκατασταθούν στην αγορά. Κατά συνέπεια, η ενίσχυση επιτρέπει στον αποδέκτη να διατηρήσει τμήμα της αγοράς που θα μπορούσε διαφορετικά να περάσει σε ανταγωνιστές σε άλλα κράτη μέλη ([1]).

(75) Στην παράγραφο 18 της ανακοίνωσης περί ραδιοτηλεόρασης, η Επιτροπή, αναφερόμενη στη νομολογία του Δικαστηρίου ΕΚ, διευκρινίζει ότι «η χρηματοδότηση δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών τομέων από το κράτος μπορεί να θεωρηθεί ότι επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Αυτό ισχύει προφανώς στην περίπτωση αγοράς και πώλησης δικαιωμάτων μετάδοσης, που συχνά πραγματοποιούνται σε διεθνές επίπεδο. Επίσης η διαφήμιση, στην περίπτωση των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών φορέων στους οποίους επιτρέπεται να πωλούν διαφημιστικό χώρο, έχει διασυνοριακές επιπτώσεις, ιδιαίτερα στις ομοιογενείς γλωσσικές ζώνες που εκτείνονται και στις δύο πλευρές των εθνικών συνόρων. Επιπλέον, η μετοχική σύνθεση των εμπορικών ραδιοτηλεοπτικών φορέων μπορεί να επεκτείνεται σε περισσότερα κράτη μέλη».

(76) Στην παρούσα υπόθεση, ο TV2 δρα ο ίδιος στη διεθνή αγορά δεδομένου ότι μέσω της European Broadcasting Union ανταλλάσσει τηλεοπτικά προγράμματα και συμμετέχει στο σύστημα Eurovision ([2]). Ο TV2 ευρίσκεται σε άμεσο ανταγωνισμό με εμπορικούς τηλεοπτικούς φορείς που δρουν στη διεθνή τηλεοπτική αγορά και έχουν διεθνή μετοχική δομή. Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου των ΕΚ, όταν μια κρατική ενίσχυση ενισχύει τη θέση μιας επιχείρησης σε σχέση με άλλες ανταγωνιστικές επιχειρήσεις στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές, θεωρείται ότι οι επιχειρήσεις αυτές επηρεάζονται από την ενίσχυση ([3]). Οι οικονομικοί πόροι που τέθηκαν στη διάθεση του TV2 πρόσφεραν σε αυτόν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα ώστε να μπορέσει να προβεί στην απόκτηση τηλεοπτικών δικαιωμάτων και σε επενδύσεις σε προγράμματα που θα μπορούσε να πωλήσει στη συνέχεια. Εξάλλου, ο TV2 επωφελήθηκε από τα μέτρα ενίσχυσης σε σύγκριση με ανταγωνιστικές επιχειρήσεις εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεδομένου ότι κατέστησε δυσκολότερη την εγκατάσταση των ανταγωνιστών του στη Δανία. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα μέτρα που ελήφθησαν υπέρ του TV2 θίγουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

δ) *Συμπέρασμα*

(77) Δεδομένου ότι πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις του άρθρου 87 παράγραφος 1, ενώ δεν πληρούνται τουλάχιστον δύο από τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση Altmark, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα οικονομικά μέτρα που παραχωρήθηκαν στον TV2 θεωρού-

([1]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Ιουλίου 1988 στην υπόθεση 102/87, Γαλλική Δημοκρατία κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Συλλογή 1988, σ. 4067, και διάταξη του προέδρου του Δικαστηρίου της 17ης Μαρτίου 1989 στην υπόθεση 303/88, Ιταλική Δημοκρατία κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Συλλογή 1989, σ. 801.

([2]) Απόφαση του Πρωτοδικείου της 8ης Οκτωβρίου 2002 στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις T-185/00, T-216/00, T-299/00 και T-300/00, Métropole Télévision SA (M6) (T-185/00), Antena 3 de Televisión, SA (T-216/00), Gestevisión Telecinco, SA (T-299/00) και SIC — Sociedade Independente de Comunicação, SA (T-300/00) κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Συλλογή 2002, σ. II- 3805.

([3]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Σεπτεμβρίου 1980 στην υπόθεση 730/79, Philip Morris Holland κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Συλλογή 1980, σ. 2671, σκέψη 11· απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Μαρτίου 1991 στην υπόθεση C-303/88, Ιταλική Δημοκρατία κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Συλλογή 1991, σ. I-1433, σκέψη 17· και απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Σεπτεμβρίου 2000 στην υπόθεση C-156/98, Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Συλλογή 2000, σ. I-6857, σκέψη 33.

▼B

νται ως κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1.

(78) Δεδομένου ότι ο TV2 άρχισε τις εκπομπές του το 1989, όλα τα μέτρα παραχωρήθηκαν σε αυτόν μετά την προσχώρηση της Δανίας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Έτσι, τα εν λόγω μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των εισφορών, συνιστούν κρατική ενίσχυση και όχι υφιστάμενη ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 88 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

2. Συμβατότητα της ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 86 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ

(79) Σύμφωνα με το άρθρο 86 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ, «οι επιχειρήσεις που είναι επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος ή που έχουν χαρακτήρα δημοσιονομικού μονοπωλίου υπόκεινται στους κανόνες της παρούσας συνθήκης, ιδίως στους κανόνες ανταγωνισμού, κατά το μέτρο που η εφαρμογή των κανόνων αυτών δεν εμποδίζει νομικά ή πραγματικά την εκπλήρωση της ιδιαίτερης αποστολής που τους έχει ανατεθεί. Η ανάπτυξη των συναλλαγών δεν πρέπει να επηρεάζεται σε βαθμό ο οποίος θα αντέκειτο προς το συμφέρον της Κοινότητας».

(80) Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, το άρθρο 86 μπορεί να επιτρέψει παρέκκλιση από την απαγόρευση κρατικής ενίσχυσης προς επιχείρηση επιφορτισμένη με την παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος. Με την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση Altmark εξυπακούεται ότι κρατικές ενισχύσεις που αντισταθμίζουν δαπάνες αφορώσες την εκπλήρωση υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας μπορεί να θεωρηθούν συμβατές με την κοινή αγορά εφόσον είναι συμβατές με τις διατάξεις του άρθρου 86 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ ([1]).

(81) Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου των ΕΚ ([2]), το άρθρο 86 της συνθήκης ΕΚ συνιστά παρέκκλιση που πρέπει να τύχει περιοριστικής ερμηνείας. Το Δικαστήριο κατέστησε σαφές ότι προκειμένου ένα μέτρο να τύχει αυτής της παρέκκλισης θα πρέπει να πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

— η εν λόγω υπηρεσία πρέπει να είναι υπηρεσία γενικού οικονομικού συμφέροντος και να ορίζεται σαφώς ως τέτοια υπηρεσία από το κράτος μέλος,

— η παροχή της εν λόγω υπηρεσίας πρέπει να έχει ανατεθεί ρητά από το κράτος μέλος στην εν λόγω επιχείρηση,

— η εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού της συνθήκης πρέπει να εμποδίζει την πραγματοποίηση της ιδιαίτερης αποστολής που έχει ανατεθεί στην επιχείρηση, και η απαλλαγή από τους εν λόγω κανόνες δεν πρέπει να επηρεάζει την ανάπτυξη των συναλλαγών σε βαθμό αντίθετο με το συμφέρον της Κοινότητας.

(82) Η ανακοίνωση της Επιτροπής περί ραδιοτηλεόρασης ορίζει τις αρχές και τις μεθόδους που προτίθεται να εφαρμόζει η Επιτροπή για να διασφαλίζει τη συμβατότητα προς τις προϋποθέσεις που αναφέρονται πιο πάνω. Η Επιτροπή πρέπει συνεπώς να εξετάσει κατά πόσο στη συγκεκριμένη περίπτωση:

— οι τηλεοπτικές δραστηριότητες του TV2 έχουν προσδιοριστεί σαφώς και επακριβώς από τις δανικές αρχές ως υπηρεσία γενικού οικονομικού συμφέροντος (ορισμός),

— έχει ανατεθεί ρητά στον TV2 από τις δανικές αρχές η παροχή της εν λόγω υπηρεσίας (ανάθεση),

([1]) Altmark, όπ.π., σκέψεις 101-109.
([2]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Μαρτίου 1974 στην υπόθεση 127/73, Belgische Radio en Televisie κατά SV SABAM και NV Fonior, Συλλογή 1974, σ. 313, σκέψεις 19-22.

▼B

— η κρατική χρηματοδότηση δεν υπερβαίνει τις καθαρές δαπάνες της δημόσιας υπηρεσίας, λαμβάνοντας επίσης υπόψη άλλα άμεσα ή έμμεσα έσοδα που προέρχονται από τη δημόσια υπηρεσία (αναλογικότητα).

α) *Ορισμός*

(83) Όπως αναφέρεται στο σημείο 33 της ανακοίνωσης περί ραδιοτηλεόρασης, είναι αρμοδιότητα των κρατών μελών να προσδιορίσουν το εύρος της αποστολής δημόσιας υπηρεσίας ενός τηλεοπτικού φορέα. Λόγω της ιδιομορφίας του τηλεοπτικού τομέα, η Επιτροπή θεωρεί ότι ένας ευρύς ορισμός που αναθέτει σε συγκεκριμένο ραδιοτηλεοπτικό φορέα την αποστολή να προσφέρει ισόρροπο και ποικίλο πρόγραμμα κατ' εφαρμογή της εντολής, είναι, σύμφωνα με τις ερμηνευτικές διατάξεις του πρωτοκόλλου, θεμιτός δυνάμει του άρθρου 86 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ. Ένας τέτοιος ορισμός θα συμφωνεί με τον στόχο της ικανοποίησης των δημοκρατικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών της κοινωνίας και της διασφάλισης της πολυφωνίας, περιλαμβανομένων και των πολιτισμικών και γλωσσικών διαφορών. Ο ρόλος της Επιτροπής περιορίζεται στον έλεγχο προφανών παραβάσεων ως προς τον ορισμό της δημόσιας υπηρεσίας.

(84) Ο TV2 έχει εκ του νόμου την υποχρέωση να παρέχει σε ολόκληρο τον δανικό πληθυσμό, ως δημόσια υπηρεσία, «μέσω τηλεόρασης, ραδιοφώνου και Διαδικτύου, ευρεία επιλογή προγραμμάτων και υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων προγραμμάτων ειδήσεων, γενικής πληροφόρησης, εκπαίδευσης, τέχνης και ψυχαγωγίας». Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 15, οι δραστηριότητες της δημόσιας υπηρεσίας στον ραδιοτηλεοπτικό τομέα προσδιορίζονται ειδικότερα στο καταστατικό του TV2 και τον νόμο περί ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών.

(85) Αν και η υποχρέωση παροχής τηλεοπτικών υπηρεσιών του TV2 είναι ποιοτικής φύσεως και μάλλον ευρέως οριζόμενη, η Επιτροπή θεωρεί ότι ένας ευρύς ορισμός της αποστολής είναι σύμφωνος με την ανακοίνωση περί ραδιοτηλεόρασης.

(86) Η Επιτροπή πιστεύει επίσης ότι η υποχρέωση που βαρύνει τον TV2 να στηρίζει την παραγωγή δανικών κινηματογραφικών ταινιών εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της δημόσιας υπηρεσίας, δεδομένου ότι ο TV2 μεταδίδει στη συνέχεια, μέσω της τηλεόρασης δημόσιας υπηρεσίας, τις ταινίες για τις οποίες έχει εξασφαλίσει δικαιώματα διανομής.

(87) Η Επιτροπή δεν μπορεί να δεχθεί τις παρατηρήσεις των ενδιαφερομένων μερών ότι η ραδιοτηλεοπτική αποστολή του TV2 ως δημόσιας υπηρεσίας δεν μπορεί να θεωρηθεί ως υπηρεσία γενικού οικονομικού συμφέροντος, επειδή η εν λόγω αποστολή δεν διαφέρει από τις προϋποθέσεις για την παροχή άδειας που επιβάλλονται στους εμπορικούς ραδιοτηλεοπτικούς φορείς. Κατά την άποψη της Επιτροπής, πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ αφενός των προϋποθέσεων τις οποίες πρέπει να πληροί ένας εμπορικός ραδιοτηλεοπτικός φορέας στο πλαίσιο του δημόσιου συμφέροντος και αφετέρου της ανάθεσης από το κράτος μιας αποστολής δημοσίου συμφέροντος σε δημόσια ή ιδιωτική επιχείρηση ([1]). Είναι σαφές ότι ο TV2 έχει ρητή εκ του νόμου υποχρέωση να πληροί την αποστολή ραδιοτηλεοπτικού φορέα δημοσίου συμφέροντος. Εξάλλου, οι ανταγωνιστές του TV2 (ο TV3 και 3+ καθώς και ο TvDanmark1) εκπέμπουν με βρετανική άδεια, και συνεπώς δεν ισχύουν για τους διαύλους αυτούς οι δανικοί κανόνες. Οι δανικοί κανονισμοί αφορούν μόνο τον TvDanmark2. Πρέπει να σημειωθεί επίσης ότι η περίπτωση δεν είναι ασυνήθης και ότι υποχρεώσεις παρόμοιες με αυτές που

([1]) Παράγραφος 14 της απόφασης 97/606/ΕΚ της Επιτροπής, της 26ης Ιουνίου 1997, σύμφωνα με το άρθρο 90 παράγραφος 3 της συνθήκης σχετικά με το αποκλειστικό δικαίωμα μετάδοσης τηλεοπτικών διαφημίσεων στη Φλάνδρα (ΕΕ L 244 της 6.9.1997, σ. 18).

▼B

βαρύνουν τους διαύλους που εκπέμπουν μέσω δικτύου στη Δανία εφαρμόζονται και σε άλλες χώρες για να διασφαλίσουν ότι τηρούνται ορισμένες ελάχιστες απαιτήσεις όσον αφορά δεοντολογικούς και ηθικούς κανόνες. Είναι σαφές ότι οι λεπτομερείς υποχρεώσεις, όπως καθορίζονται στα καταστατικά του TV2, υπερβαίνουν τις εν λόγω ελάχιστες απαιτήσεις.

(88) Εκτός από την υποχρέωση της μετάδοσης προγραμμάτων δημόσιας υπηρεσίας συγκεκριμένου περιεχομένου μέσω ραδιοφώνου και τηλεόρασης, ο ορισμός του TV2 ως δημόσιας υπηρεσίας περιλαμβάνει επίσης την υποχρέωση παροχής, μέσω του Διαδικτύου ή παρομοίων φορέων, άλλων υπηρεσιών με τη μορφή προγραμμάτων ειδήσεων, γενικής πληροφόρησης, εκπαίδευσης, τέχνης και ψυχαγωγίας.

(89) Αν και ο χαρακτήρας των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας είναι διαφορετικός από εκείνον των ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών, σύμφωνα με την παράγραφο 34 της ανακοίνωσης περί ραδιοτηλεόρασης, «η ανάθεση δημόσιας υπηρεσίας μπορεί να περιλαμβάνει και ορισμένες υπηρεσίες που δεν αποτελούν "προγράμματα" με την παραδοσιακή έννοια, δηλαδή υπηρεσίες πληροφόρησης στο βαθμό που απαντούν -λαμβάνοντας υπόψη την ανάπτυξη και τη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων στην ψηφιακή εποχή- στις ίδιες δημοκρατικές, κοινωνικές και πολιτιστικές ανάγκες της κοινωνίας».

(90) Στην παρούσα υπόθεση, η Επιτροπή παρατηρεί ότι ο TV2 διαχειρίζεται ιστότοπο στο Διαδίκτυο ως τμήμα της αποστολής δημόσιας υπηρεσίας. Ο εν λόγω ιστότοπος πληροφορεί τους χρήστες σχετικά με τα τηλεοπτικά προγράμματα της TV2 ως δημόσιας υπηρεσίας. Επιπλέον, ο TV2 διαχειρίζεται άλλον ιστότοπο στο Διαδίκτυο, εμπορικού χαρακτήρα, με παιγνίδια κ.λπ.

(91) Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι οι σελίδες στο Διαδίκτυο του TV2 που περιορίζονται στην πληροφόρηση των χρηστών σχετικά με τα τηλεοπτικά προγράμματα του TV2 ως δημόσιας υπηρεσίας εμπίπτει στο πεδίο της ραδιοτηλεοπτικής αποστολής του TV2 ως δημόσιας υπηρεσίας. Συνεπώς, η χρήση του εν λόγω ιστότοπου δεν συνιστά προφανή παράβαση.

(92) Αντίθετα, η εμπορική υπηρεσία του TV2 στο Διαδίκτυο πρέπει να θεωρηθεί ως καθαρή εμπορική δραστηριότητα, δεδομένου ότι προσφέρει διαδραστικά προϊόντα, όπως παιγνίδια ή «chat rooms» μετά από ατομικό αίτημα, τα οποία δεν διαφέρουν από παρόμοια εμπορικά προϊόντα. Λαμβάνοντας υπόψη ότι τέτοιες υπηρεσίες δεν ικανοποιούν δημοκρατικές, κοινωνικές και πολιτιστικές ανάγκες της κοινωνίας, δεν είναι δυνατόν αυτές να συνιστούν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος κατά την έννοια του άρθρου 86 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ. Άλλωστε, και οι δανικές αρχές θεώρησαν επίσης ότι αυτές οι δραστηριότητες δεν εμπίπτουν στο πεδίο του ορισμού της TV2 ως δημόσιας υπηρεσίας.

β) *Ανάθεση*

(93) Προκειμένου να τύχει της εξαίρεσης του άρθρου 86 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ, η αποστολή της δημόσιας υπηρεσίας πρέπει να ανατεθεί στον TV2 με νομοθετική πράξη. Η Επιτροπή παρατηρεί ότι τα άρθρα 6α και 6β του δανικού νόμου περί ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών και τα καταστατικά του TV2 αναθέτουν ρητά την αποστολή της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στον TV2. Εντούτοις, επειδή ο ορισμός στον νόμο δεν καθιστά επαρκώς σαφές ποιες άλλες δραστηριότητες επιτρέπονται στη δημόσια υπηρεσία, είναι αναγκαίο να δίδεται προηγουμένως ρητή η ανάθεση στον δημόσιο ραδιοτηλεοπτικό φορέα για κάθε άλλη πρόσθετη δραστηριότητα που προτίθεται να εγκαινιάσει ο TV2 υπό την ιδιότητά του της δημόσιας υπηρεσίας. Η Επιτροπή παρατηρεί ότι, κατά την υπό εξέταση περίοδο, ο TV2 δεν παρείχε τέτοιες άλλες υπηρεσίες εκτός από τα προβλεπόμενα

▼B

στην αποστολή του ως δημόσιας υπηρεσίας. Συγκεκριμένα, ο ιστότοπος με τα παιγνίδια κ.λπ. συνιστούσε εμπορική δραστηριότητα, αλλά ο ιστότοπος στο Διαδίκτυο που απλώς ενημέρωνε τους πολίτες για τα τηλεοπτικά προγράμματα του TV2 ως δημόσιας υπηρεσίας μπορεί να θεωρηθεί ότι συμβαδίζει με τη ραδιοτηλεοπτική αποστολή της δημόσιας υπηρεσίας εφόσον δεν μπορεί να διαχωριστεί από τη ραδιοτηλεοπτική υπηρεσία. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, κατά την υπό εξέταση περίοδο, η ανάθεση της ραδιοτηλεοπτικής αποστολής στον TV2 υπήρξε κανονική.

(94) Όπως αναφέρεται στις παραγράφους 41-43 της ανακοίνωσης περί ραδιοτηλεόρασης, δεν αρκεί να έχει ανατεθεί επίσημα σε ένα δημόσιο ραδιοτηλεοπτικό φορέα η παροχή δημόσιας υπηρεσίας. Πρέπει ακόμα η δημόσια αυτή υπηρεσία να παρέχεται σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που καθορίζονται στην επίσημη συμφωνία ανάθεσης. Επειδή δεν είναι αρμοδιότητα της Επιτροπής να κρίνει αν πληρούνται τα ποιοτικά κριτήρια, υπάρχει ανάγκη για μια κατάλληλη εποπτική αρχή και εναπόκειται στα κράτη μέλη να επιλέξουν τους μηχανισμούς που θα διασφαλίζουν τον αποτελεσματικό έλεγχο, με την προϋπόθεση ότι η εν λόγω αρχή είναι ανεξάρτητη από την εντολοδόχο επιχείρηση.

(95) Υπό το πρίσμα αυτό, η Επιτροπή παρατηρεί ότι το 2000 διεξήχθη από τον εθνικό ελεγκτικό οργανισμό (Rigsrevisionen) ειδική έρευνα ως προς την ουσία και τη φύση των υποχρεώσεων του TV2 ως δημόσιας υπηρεσίας, καθώς και την εκπλήρωσή τους στην πράξη. Η έρευνα αυτή δεν διαπίστωσε καμία παράλειψη εκ μέρους του TV2 ως προς την εκπλήρωση των καθηκόντων της δημόσιας υπηρεσίας. Εξάλλου, μεταξύ 2001 και 2002 υπήρχε το Συμβούλιο Δημόσιων Υπηρεσιών, το οποίο διασφάλιζε τη συνέπεια του TV2 ως προς την εκπλήρωση των καθηκόντων της δημόσιας υπηρεσίας, έστω και αν ο εν λόγω οργανισμός δεν εξέδωσε ποτέ καμία σχετική έκθεση κατά τη σύντομη περίοδο της ύπαρξής του. Εκτός αυτού, η Επιτροπή δεν έχει καμία ένδειξη ότι ο TV2 δεν εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις του ή ότι η λειτουργία του ήταν τέτοια ώστε να μη μπορεί πλέον να θεωρηθεί ως υπηρεσία γενικού οικονομικού συμφέροντος κατά την έννοια του άρθρου 86 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ.

(96) Βάσει της συμφωνίας περί των ΜΜΕ που συνήφθη στις 3 Ιουνίου 2002, ο TV2 δεν υποβάλει πλέον ετήσιο προϋπολογισμό ή λογιστική ως δημόσια υπηρεσία. Αντ' αυτών, η κυβέρνηση συνάπτει σύμβαση δημόσιας υπηρεσίας με τον TV2, η οποία υποχρεώνει τον TV2 να υποβάλλει ετήσια έκθεση σχετικά με την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του δυνάμει των συμβάσεων δημόσιας υπηρεσίας. Οι ετήσιες εκθέσεις υποβάλλονται στο Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης που προβαίνει σε λεπτομερή εξέτασή τους.

(97) Όσον αφορά τον δημοσιονομικό έλεγχο της δημόσιας τηλεοπτικής υπηρεσίας, η Επιτροπή παρατηρεί ότι, καθ' όλη τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου, οι λογαριασμοί του TV2 εθεωρούντο από τον Rigsrevisionen. Η θεώρηση περιελάμβανε οικονομικούς και διαχειριστικούς ελέγχους, αν και ο Rigsrevisionen δεν είχε εξουσία να εμποδίσει την υπεραντιστάθμιση των δαπανών δημόσιας υπηρεσίας του TV2.

(98) Η Επιτροπή έχει την εξουσία να ελέγξει κατά πόσο τίθεται θέμα ενδεχόμενης υπεραντιστάθμισης. Η Επιτροπή παρατηρεί ότι η οδηγία περί διαφάνειας έχει μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο της Δανίας. Η Επιτροπή έχει επίσης λάβει επαρκώς διάφανα στοιχεία

▼B

από τις δανικές αρχές ώστε να μπορέσει να αξιολογήσει κατά πόσο η κρατική χρηματοδότηση υπερβαίνει τις επιπλέον δαπάνες της παροχής δημόσιας τηλεοπτικής υπηρεσίας.

γ) *Αναλογικότητα*

(99) Σύμφωνα με την οδηγία περί διαφάνειας ([1]), τα κράτη μέλη οφείλουν να κρατούν χωριστή λογιστική για τις δραστηριότητες των δημοσίων υπηρεσιών και εκείνες των μη δημοσίων υπηρεσιών. Οι δαπάνες και τα έσοδα καταλογίζονται ορθά με βάση αρχές της λογιστικής που εφαρμόζονται με συνέπεια και δικαιολογούνται αντικειμενικά.

(100) Η Επιτροπή έχει την άποψη ότι στον ραδιοτηλεοπτικό τομέα η χωριστή τήρηση των λογαριασμών δεν είναι το ίδιο απλή, ή ακόμη και εφικτή σε ό, τι αφορά το κόστος, επειδή διάφορες δραστηριότητες μοιράζονται τα ίδια έσοδα. Στον τομέα αυτό, τα κράτη μέλη μπορεί να θεωρήσουν ότι το σύνολο των προγραμμάτων των φορέων καλύπτεται από την ανάθεση παροχής δημόσιας υπηρεσίας, ενώ ταυτόχρονα επιτρέπεται η εμπορική εκμετάλλευσή της ([2]).

(101) Όταν επιχείρηση λαμβάνει αντιστάθμιση, η κρατική ενίσχυση δεν πρέπει να υπερβαίνει το καθαρό κόστος της αποστολής δημόσιας υπηρεσίας. Για τον υπολογισμό του καθαρού κόστους πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη τα άλλα άμεσα ή έμμεσα έσοδα που προκύπτουν από την αποστολή της δημόσιας υπηρεσίας. Συνεπώς, για την αξιολόγηση της αναλογικότητας της ενίσχυσης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το καθαρό κέρδος από τη διεξαγωγή της δραστηριότητας δημόσιας υπηρεσίας.

(102) Επιπλέον, μπορεί να υπάρχουν στρεβλώσεις της αγοράς που δεν είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση της αποστολής δημόσιας υπηρεσίας. Για παράδειγμα, αν η απώλεια εσόδων καλύπτεται από κρατικές ενισχύσεις, μπορεί ένας ραδιοτηλεοπτικός φορέας δημόσιας υπηρεσίας να επιδιώξει την περικοπή των τιμών για διαφημίσεις ή άλλες δραστηριότητες μη δημόσιας υπηρεσίας στην αγορά ώστε να μειώσει έτσι τα έσοδα των ανταγωνιστών του. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι όταν ένας ραδιοτηλεοπτικός φορέας δημόσιας υπηρεσίας περικόπτει τις τιμές του για δραστηριότητες μη δημόσιας υπηρεσίας σε επίπεδο χαμηλότερο από αυτό που είναι αναγκαίο για να καλύψει το κόστος που θα βάρυνε κανονικά έναν αποτελεσματικό εμπορικό φορέα σε παρόμοια κατάσταση, μια τέτοια πρακτική δείχνει την παρουσία υπεραντιστάθμισης των υποχρεώσεών του ως δημόσιας υπηρεσίας.

(103) Η εκτίμηση της αναλογικότητας στην οποία πρέπει να προβεί η Επιτροπή είναι συνεπώς διττού χαρακτήρα: αφενός, η Επιτροπή πρέπει να υπολογίσει το καθαρό κόστος της δημόσιας υπηρεσίας που έχει ανατεθεί στον TV2 και να εξετάσει αν υπήρξε υπεραντιστάθμιση για αυτό· αφετέρου, η Επιτροπή πρέπει να εξετάσει κάθε στοιχείο που αφήνει υπόνοια ότι ο TV2 έχει περικόψει τις τιμές στις εμπορικές αγορές όπως η αγορά της διαφήμισης προκειμένου να μειώσει τα έσοδα των ανταγωνιστών του.

i) Καθαρό κόστος δημόσιας υπηρεσίας — Υπάρχει θέμα υπεραντιστάθμισης;

(104) Κατά την εξέταση της αναλογικότητας, η Επιτροπή χρειάζεται κατ' αρχάς να προσδιορίσει το κόστος της υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος. Δεδομένου ότι ο TV2 διεξάγει επίσης και εμπορικές δραστηριότητες, πρέπει να κρατά χωριστή λογιστική για τις διάφορες δραστηριότητές του. Μετά το 2001 ο TV2 υποχρεώθηκε διά νόμου να τηρεί χωριστή λογιστική για

([1]) Οδηγία 2000/52/ΕΚ της Επιτροπής, της 26ης Ιουλίου 2000, για την τροποποίηση της οδηγίας 80/723/ΕΟΚ περί της διαφάνειας των οικονομικών σχέσεων μεταξύ των κρατών μελών και των δημόσιων επιχειρήσεων (ΕΕ L 195 της 29.7.1980, σ. 75).

([2]) Ανακοίνωση περί ραδιοτηλεόρασης, παράγραφος 53.

▼B

τις δραστηριότητές του ως δημόσιας υπηρεσίας και τις εμπορικές δραστηριότητες.

(105) Κατά δεύτερο λόγο, κατά τον υπολογισμό του καθαρού κόστους, η Επιτροπή πρέπει να αφαιρέσει από το μικτό κόστος της δημόσιας υπηρεσίας όλα τα καθαρά κέρδη που προκύπτουν από την εμπορική εκμετάλλευση της δραστηριότητας δημόσιας υπηρεσίας. Στην παρούσα περίπτωση, οι δανικές αρχές παρέσχον στοιχεία σύμφωνα με τη μέθοδο που εκτίθεται στην παράγραφο 56 της ανακοίνωσης περί ραδιοτηλεόρασης για να καταδείξουν το αποτέλεσμα των εμπορικών δραστηριοτήτων και των δραστηριοτήτων του TV2 ως δημόσιας υπηρεσίας. Τα στοιχεία δεικνύουν ότι οι περισσότερες εμπορικές δραστηριότητες του TV2 μοιράστηκαν τις ίδιες εισροές με τις δραστηριότητές δημόσιας υπηρεσίας ([1]). Κατά συνέπεια, δεν πραγματοποιήθηκε κανένας σημαντικός διαχωρισμός του κόστους αυτών των εμπορικών δραστηριοτήτων δημόσιας υπηρεσίας. Σε τέτοιες περιπτώσεις, η Επιτροπή αφαιρεί τα καθαρά έσοδα της εμπορικής εκμετάλλευσης προκειμένου να υπολογισθεί το καθαρό κόστος των δραστηριοτήτων δημόσιας υπηρεσίας. Οι εμπορικές δραστηριότητες στο Διαδίκτυο είναι οι μόνες που μπορούν να θεωρηθούν ως δυνάμενες να χωριστούν από τη δημόσια υπηρεσία. Οι ζημίες του TV2 από τις εμπορικές δραστηριότητες στο Διαδίκτυο, από τότε που εγκαινιάστηκαν το 1997, ανέρχονται σε 11,3 εκατ. DKK.

(106) Τέλος, η Επιτροπή πρέπει να αξιολογήσει κατά πόσο το σύνολο των κρατικών μέτρων υπερβαίνει το καθαρό κόστος της δημόσιας υπηρεσίας οικονομικού συμφέροντος ή όχι.

(107) Έτσι, στην παρούσα περίπτωση, η Επιτροπή αφαίρεσε τα έσοδα που προέκυψαν από τη δραστηριότητα της δημόσιας υπηρεσίας (έσοδα από διαφημίσεις και άλλες εμπορικές δραστηριότητες) από το μεικτό κόστος της δημόσιας υπηρεσίας προκειμένου να καταλήξει στο καθαρό κόστος της δημόσιας υπηρεσίας. Στη συνέχεια, αφαιρέθηκε το σε μετρητά ποσό της κρατικής χρηματοδότησης από το καθαρό κόστος της δημόσιας υπηρεσίας. Στον πίνακα 1 κατωτέρω εμφαίνονται οι υπολογισμοί.

Πίνακας 1

Κόστος δημόσιας υπηρεσίας και μέτρα αντιστάθμισης 1995-2002 βάσει της λογιστικής

(σε εκατ. DKK)

Έτος	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Σύνολο
Μεικτό κόστος δημόσιας υπηρεσίας	- 755,8	- 856,2	-1 415,2	-1 475,3	-1 439,1	-1 531,6	-1 518,5	-1 604,1	-10 595,8
Επένδυση ψηφιοποίησης ([a])	0	0	0	0	-10,3	- 4	-56,7	-23,9	-94,9
Καθαρά έσοδα διαφημίσεων	0	0	1 091,9	1 118,4	1 014,4	1 089,9	1 006,8	1 028,3	6 349,7
Λοιπά έσοδα	83,2	121,6	97,3	76,3	50,9	65,4	58	73,8	626,5
Καθαρό κόστος δημόσιας υπηρεσίας	- 672,6	- 734,6	- 226,0	- 280,6	- 384,1	- 380,3	- 510,4	- 525,9	-3 714,5
Εισφορές/Ταμείο TV2	730,4	694	328,5	357,5	414,6	449,2	537,3	556,2	4 067,7

([1]) Για παράδειγμα, το περιθώριο κέρδους από τη μίσθωση κεραιών είναι 100 %, από διαφήμιση κυμαίνεται μεταξύ 53,5 % και 100 %, από άλλες πωλήσεις προγράμματος μεταξύ 85,7 % και 92,3 %, ενώ το περιθώριο για έσοδα από άλλες πηγές ποικίλλει μεταξύ 62 % και 75 %.

▼B

Έτος	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Σύνολο
Μεταφορά όταν σταμάτησε η λειτουργία του ταμείου Ραδιοφωνίας	0	0	8	10	15	25	0	0	58
Μεταφορά όταν σταμάτησε η λειτουργία του ταμείου TV2	0	0	217	0	0	0	0	0	217
Διαφορά (καθαρό κόστος πλην κρατική αντιστάθμιση)	57,8	-40,6	327,5	86,9	45,5	93,9	26,9	30,3	628,2

(a) Η εισροή κεφαλαίου που μεταφέρθηκε στον TV2 για την ψηφιοποίηση φαίνεται το 1997 ως έσοδο. Οι αντίστοιχες εκπτώσεις έχουν ληφθεί υπόψη ως κόστος όταν γινόταν η εκάστοτε επένδυση. Για να μη ληφθούν υπόψη δύο φορές τα ίδια κόστη, η αντίστοιχη προς τις επενδύσεις μείωση έχει αφαιρεθεί από το μεικτό κόστος δημόσιας υπηρεσίας.
Πηγή: Ετήσιοι λογαριασμοί κερδών και ζημιών του TV2.

(108) Όπως φαίνεται από τον ανωτέρω πίνακα, η χρηματοδότηση υπερβαίνει το κόστος κατά 628,2 εκατ. DKK (84,4 εκατ. ευρώ).

(109) Η Επιτροπή σημειώνει το γεγονός ότι ο TvDanmark θεωρεί ότι και τα άλλα μέτρα των οποίων επωφελήθηκε ο TV2 (απαλλαγή από τόκους και φόρους καθώς και πρόσβαση υπό ευνοϊκούς όρους στην πανεθνική συχνότητα μεταδόσεων) θα πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη κατά την αξιολόγηση της υπεραντιστάθμισης. Τα πλεονεκτήματα αυτά εκτίθενται στον κατωτέρω πίνακα 2:

Πίνακας 2

Υπολογιζόμενα οφέλη από την απαλλαγή φόρου και τόκων καθώς και χρήση της συχνότητας μετάδοσης

(σε εκατ. DKK)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Σύνολο
Απαλλαγή από φόρο επιχειρήσεων	19,7	-13,8	54,6	30,1	16,7	29,7	18,5	3,9	159,4
Επαύξηση τόκων του δανείου εγκατάστασης	44,5	39,2	36,9	41,3	37,5	45,1	51,7	45,6	341,8
Δάνεια λειτουργίας με κρατική εγγύηση	2,4	2,1	1,7	1,4	1,0	0,7	0,4	0,1	9,8
Εισφορά για τη συχνότητα μετάδοσης (a)			2,3	7,9	12,6	21,4	26,0		70,2
Σύνολο	66,6	27,5	95,5	80,7	67,8	96,9	96,6	49,6	581,2

(a) Η διαφορά μεταξύ του τέλους συχνότητας που κατέβαλε ο TV2 και του τέλους δικτύωσης που κατέβαλε ο TvDanmark.

(110) Η Επιτροπή συμφωνεί ότι τα πλεονεκτήματα αυτά πρέπει να συνυπολογιστούν στην παρούσα εξέταση. Εντούτοις, δεν είναι ενδεδειγμένο να συμπεριληφθούν στον υπολογισμό της υπεραντιστάθμισης στον πίνακα 1. Σύμφωνα με τη θέση της Επιτροπής στην υπόθεση RAI ([1]), τα πλεονεκτήματα αυτά μπορούν να θεωρηθούν ως αντιστάθμισμα δαπανών που διαφορετικά θα έπρεπε να είχαν χρηματοδοτηθεί. Για την αξιολόγηση της αναλογικότητας της κρατικής χρηματοδότησης των δαπανών της δημόσιας υπηρεσίας δεν πρέπει να υπολογισθούν αυτά τα πρόσθετα πλεονεκτήματα, διότι αν έπρεπε να καταβληθεί το εν λόγω κόστος, αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα να αυξηθούν αναλογικά οι αρχικές δαπάνες της δημόσιας υπηρεσίας που είχε ανατεθεί στον TV2.

([1]) Απόφαση 2004/339/ΕΚ της Επιτροπής, της 15ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με τα μέτρα που έλαβε η Ιταλία υπέρ της RAI SpA (ΕΕ L 119 της 23.4.2004, σ. 1).

▼B

Αυτό δεν θα είχε καμία επίπτωση επί του καθαρού αποτελέσματος. Εντούτοις, όταν συμβαίνει αυτό, πρέπει να διασφαλιστεί ότι τα πλεονεκτήματα ευνοούν μόνο τη διάσταση της δημόσιας υπηρεσίας και δεν έχουν επίπτωση στις εμπορικές δραστηριότητες. Αυτό το σημείο αναπτύσσεται στις αιτιολογικές σκέψεις 128-130 κατωτέρω.

(111) Η δανική κυβέρνηση προβάλλει ορισμένα επιχειρήματα για να αιτιολογήσει την εν λόγω υπεραντιστάθμιση. Κατ' αρχάς, θεωρεί ότι ήταν αναγκαία για τη σύσταση κεφαλαίου ώστε να μπορέσει ο TV2 να απορροφήσει τις διακυμάνσεις στα έσοδα από διαφημίσεις και έτσι να εξασφαλίσει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που συνεπάγεται η ανατεθείσα αποστολή. Κατά δεύτερο λόγο, ισχυρίζεται ότι το επιπλέον ποσό αντικατοπτρίζει λογική αντιστάθμιση για τις δραστηριότητες του TV2 και ότι αυτή ενήργησε ως ιδιώτης επενδυτής στην αγορά σχηματίζοντας εταιρικό κεφάλαιο δεδομένου ότι αυτό ήταν αναγκαίο για τη βελτιστοποίηση της διάρθρωσης κεφαλαίου του TV2.

(112) Ως προς το πρώτο επιχείρημα, οι δανικές αρχές ισχυρίζονται ότι το κεφάλαιο ήταν αναγκαίο για να χρησιμεύσει ως αποθεματικό στην ενδεχόμενη περίπτωση διακύμανσης του εισοδήματος από διαφημίσεις. Οι δανικές αρχές υποστηρίζουν ότι το 1996 ο Rigsrevisionen ανέφερε στην έκθεσή του ότι ο TV2 θα έπρεπε να συστήσει ίδιο κεφάλαιο για να μπορεί να αντιμετωπίσει διακυμάνσεις του εισοδήματος από διαφημίσεις.

(113) Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι μπορεί να είναι αναγκαίο για τις επιχειρήσεις να έχουν τέτοιο αποθεματικό που να διασφαλίζει την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους που τους έχουν ανατεθεί λόγω της ιδιότητας τους ως δημόσιας υπηρεσίας. Ένα τέτοιου είδους αποθεματικό όμως συστήνεται με συγκεκριμένο σκοπό και επιπλέον ρυθμίζεται σε τακτό χρονικό σημείο, όταν θα πρέπει να επιστραφεί η διαπιστούμενη αντιστάθμιση. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται ότι δε συνιστά αδικαιολόγητο πλεονέκτημα υπέρ ραδιοτηλεοπτικού φορέα δημόσιας υπηρεσίας. Η Επιτροπή παρατηρεί ότι στην παρούσα υπόθεση δεν συστάθηκε ιδιαίτερο αποθεματικό για συγκεκριμένη περίπτωση, αλλά το κεφάλαιο συγκεντρώθηκε ως εταιρικό, το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για οποιοδήποτε σκοπό και δεν χρειάζεται να διατεθεί για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων ως δημόσιας υπηρεσίας.

(114) Οι δανικές αρχές ισχυρίζονται στη συνέχεια ότι ο TV2 δεν θα μπορούσε να αντιμετωπίσει αιφνίδιες μειώσεις των εσόδων από διαφημίσεις όπως αυτές που σημειώθηκαν το 1999. Εκείνο το έτος, ο TV2 κατέγραψε μειώσεις των εσόδων από διαφημίσεις της τάξης των 104 εκατ. DKK ήτοι 9,3 % σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Η Επιτροπή παρατηρεί ότι κατά το ίδιο έτος τα έσοδα από εισφορές αυξήθηκαν κατά 57 εκατ. DKK ήτοι 16 % σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Εξάλλου, ο TV2 προέβη σε μείωση του κόστους προγραμματισμού του, όπως κάνει κάθε εμπορικός ραδιοτηλεοπτικός φορέας όταν σημειώνεται μείωση των εσόδων του. Γενικά, το ετήσιο πλεόνασμα του TV2 μειώθηκε, αλλά ο TV2 εξακολούθησε να σημειώνει κέρδη και δεν χρειάστηκε καθόλου να αντλήσει από το αποθεματικό του. Ως εκ τούτου, ο TV2 δεν χρειάστηκε να χρησιμοποιήσει καθόλου το κεφάλαιο που είχε συγκεντρωθεί.

(115) Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή θεωρεί ότι το πλεόνασμα που συγκεντρώθηκε δεν ήταν αναγκαίο για τη λειτουργία του TV2. Επιπλέον, αν είχε θεωρηθεί ότι ήταν αναγκαίο για την προάσπιση του TV2 από ενδεχόμενη μείωση των εσόδων από διαφημίσεις, θα μπορούσε να είχε δημιουργηθεί κατάλληλο μέσο επαρκούς διαφάνειας ως αποθεματικό και να μην είχε επιτραπεί η συγκέντρωση πλεονάσματος στην επιχείρηση. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να γίνει δεκτή η επιχειρηματολογία των δανικών αρχών.

▼B

(116) Ως προς το δεύτερο επιχείρημα, οι δανικές αρχές ισχυρίζονται ότι επανεπένδυσαν το ετήσιο πλεόνασμα στον TV2 υπό τη μορφή μετοχών, και ότι το πλεόνασμα αντικατοπτρίζει το κεφάλαιο που επενδύθηκε για τις δραστηριότητες του TV2.

(117) Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η Επιτροπή πρέπει να προσδιορίσει κατά πόσο, σε παρόμοιες περιστάσεις, θα μπορούσε να αναμένεται από έναν ιδιώτη επενδυτή συγκρίσιμων διαστάσεων προς τον διοικητικό φορέα του δημόσιου τομέα να προβεί σε ενέσεις κεφαλαίων τέτοιου μεγέθους ([1]).

(118) Κατ' αρχάς, η Επιτροπή παρατηρεί ότι το δανικό κράτος αποφάσισε τη σύσταση του TV2 βάσει δανείων και όχι με ίδια κεφάλαια. Στη συνέχεια παρέσχε δάνεια λειτουργίας στον TV2. Επειδή στην περίπτωση αυτή η Δανία είναι ο μοναδικός μέτοχος στην επιχείρηση, το δανικό κράτος αποτελεί ταυτόχρονα και τον πρώτο και τον τελευταίο πιστωτή που θα πρέπει να αποζημιωθεί αν πτωχεύσει η επιχείρηση. Έτσι, από την άποψη του επενδυτή, το δανικό κράτος θα μπορούσε να αναζητήσει τη βέλτιστη απόδοση της επένδυσης είτε υπό τη μορφή τόκων επί του δανείου είτε με συμμετοχή στο κεφάλαιο.

(119) Η Επιτροπή παρατηρεί ότι καθ' όλη την υπό εξέταση περίοδο, η Δανία παραιτήθηκε των επιβαρύνσεων της εξυπηρέτησης του δανείου. Αντ' αυτής, ο TV2 μπόρεσε να προβεί σε συγκέντρωση του κεφαλαίου ενώ ταυτόχρονα απέλαυε της απαλλαγής των επιβαρύνσεων εξυπηρέτησης του δανείου, με αποτέλεσμα να αποκτά σημαντικό πλεονασματικό κεφάλαιο που δεν προοριζόταν για κάποιο συγκεκριμένο σκοπό. Επιπλέον, το δανικό κράτος δεν απαίτησε την αποδοτικότητα του κεφαλαίου που είχε συγκεντρωθεί. Συγκεκριμένα, απέφυγε να ζητήσει την απόδοση της επένδυσης, αντίθετα απ' ότι θα έκανε ένας κανονικός κάτοχος επιχείρησης ή πιστωτής.

(120) Οι δανικές αρχές δεν προσκόμισαν στοιχεία για να αποδείξουν για ποιο λόγο ήταν στρατηγικά ορθότερο να επανεπενδύσουν το πλεόνασμα στον TV2 αντί να ζητήσουν αντιστάθμισμα υπό μορφή τόκων ή επιστροφής των κεφαλαίων. Αυτή είναι απόφαση που θα έπαιρνε κανονικά ένας επενδυτής αν πίστευε ότι η επανεπένδυση θα παρήγε πρόσθετη αξία στην αρχική του επένδυση. Στην παρούσα υπόθεση, οι δανικές αρχές δεν ισχυρίστηκαν ότι υπήρχε ένα επιχειρηματικό σχέδιο ή μια σαφής, ανεπτυγμένη επιχειρηματική στρατηγική που να μαρτυρά την κατάσταση αυτή. Ούτε υπάρχουν άλλες ενδείξεις ότι ο TV2 σκοπεύει να σχεδιάσει τις δραστηριότητές της έτσι ώστε να προκαλέσει προστιθέμενη αξία.

(121) Η Επιτροπή παρατηρεί ότι το ταμείο TV2 καταργήθηκε το 1997 και ότι στην TV2 επετράπη να κρατήσει το πλεόνασμα. Η Επιτροπή δεν συμφωνεί ότι η απόφαση του υπουργού Πολιτισμού να επιτρέψει στον TV2 μεγαλύτερο βαθμό δημοσιονομικής ελευθερίας μπορεί να θεωρηθεί ως ισοδύναμο μιας ειδικής απόφασης του κράτους ως επενδυτού να αρχίσει την επανεπένδυση τυχόν πλεονασμάτων στον TV2.

(122) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι στην παρούσα υπόθεση δεν υπήρξε επενδυτής που θα εισέπραττε την απόδοση και συνεπώς είναι περιττό να προσβλέπει κανείς στην απόδοση του κεφαλαίου κατά τον υπολογισμό του καθαρού κόστους του TV2.

(123) Η Επιτροπή δεν μπορεί επίσης να δεχτεί τα κριτήρια που κοινοποίησαν οι δανικές αρχές για να αποδείξουν ότι ενήργησαν ως

([1]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 3ης Οκτωβρίου 1991 στην υπόθεση C-261/89, Ιταλική Δημοκρατία κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Συλλογή 1991, σ. I- 4437· απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Σεπτεμβρίου 2000 στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-278/92, C-279/92 και C-280/92, Βασίλειο της Ισπανίας κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Συλλογή 1994, σ. I- 4103.

▼B

ιδιώτης επενδυτής όταν επανεπένδυσαν τα ετήσια πλεονάσματα του TV2. Οι δανικές αρχές χρησιμοποίησαν το πλεόνασμα που παρήχθη από τον κύκλο εργασιών ως κριτήριο για την αξιολόγηση των κερδών του TV2. Πρέπει να τονιστεί στην παρούσα περίπτωση ότι οι δανικές αρχές ήδη χρηματοδοτούν τον TV2 εφόσον διαθέτουν σημαντικούς πόρους για να καλύψουν μέρος του κόστους λειτουργίας του. Το ύψος αυτών των πόρων επηρεάζει άμεσα τα κέρδη που μπορεί να παράγει ο TV2. Είναι αμφίβολο αν έχει σημασία να αναλυθεί η σχέση σε περιπτώσεις που το κράτος ενεργεί ταυτόχρονα ως πηγή πόρων και ως επενδυτής. Δεδομένου ότι το επίπεδο της κρατικής χρηματοδότησης δεν εξαρτάται από τις δαπάνες, η σχέση αυτή μπορεί πάντα να βελτιωθεί με απλή αύξηση του ποσού της χρηματοδότησης που ορίζει το κράτος. Εντούτοις, επειδή η υπερβολική χρηματοδότηση συνήθως οδηγεί σε ανεπάρκεια και σε μεγαλύτερη διαρροή κρατικών πόρων, δεν είναι καθόλου βέβαιο ότι αύξηση της κρατικής χρηματοδότησης θα έχει ως αποτέλεσμα την αντίστοιχη αύξηση των κερδών.

(124) Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή νομίζει ότι οι δανικές αρχές δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ενήργησαν ως ιδιώτης επενδυτής σε οικονομία της αγοράς. Δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ενήργησαν με τρόπο ώστε να ερευνήσουν και να αναλύσουν προσεκτικά ποια επένδυση θα μπορούσε να αποδώσει στο μέγιστο. Επιπλέον, το πλεόνασμα δεν μετεφέρθη στο κεφάλαιο του TV2 κατά τρόπο διάφανο σύμφωνα με ρητή απόφαση και για συγκεκριμένο σκοπό κατά τους κανόνες μεταφοράς κεφαλαίων. Όπως αναφέρεται ανωτέρω, οι δανικές αρχές δεν απαίτησαν καμία απόδοση της επένδυσής τους και η επανεπένδυση του ετήσιου πλεονάσματος στον TV2 δεν στηρίχθηκε σε καμία στρατηγική που να χαρακτηρίζει επενδυτή στην οικονομία της αγοράς.

(125) Μοναδική εξαίρεση είναι η εισροή κεφαλαίου για την επένδυση στην ψηφιοποίηση του εξοπλισμού παραγωγής του TV2. Η Επιτροπή παρατηρεί ότι οι δανικές αρχές ισχυρίζονται ότι το κεφάλαιο αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ελεύθερο κεφάλαιο. Οι ετήσιοι λογαριασμοί του TV2 για το 1997 καταδεικνύουν ότι αποφασίστηκε στη συμφωνία περί ΜΜΕ ότι ο TV2 θα προέβαινε στην ψηφιοποίηση του εξοπλισμού παραγωγής του προ του τέλους του 2000. Για την ψηφιοποίηση του TV2 και των περιφερειακών σταθμών προβλέφθηκαν 300 εκατ. DKK. Το 1997 μεταφέρθηκαν στον TV2 167 εκατ. DKK για τον σκοπό αυτό. Έτσι, η Επιτροπή συμφωνεί ότι η μεταφορά έγινε μετά από σαφή απόφαση και για συγκεκριμένο σκοπό.

(126) Εντούτοις, το αποθεματικό αυτό χρησιμοποιήθηκε τελικά μόνο εν μέρει σύμφωνα με την απόφαση εκείνη. Στο τέλος του 2000, όταν η ψηφιοποίηση θα έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί, ο TV2 είχε επενδύσει μόνο 14,3 εκατ. DKK από τα 167 εκατ. DKK. Στο τέλος της υπό εξέταση περιόδου μόνο 95 εκατ. DKK είχαν επενδυθεί πραγματικά σε εξοπλισμό ψηφιοποίησης. Με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2003 αποδεσμεύθηκε το υπόλοιπο των 72 εκατ. DKK και είναι συνεπώς στη διάθεση του TV2 για να χρησιμοποιηθεί όπως θέλει. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή έχει την άποψη ότι το υπόλοιπο, που στην πραγματικότητα μπορεί να συγκριθεί με οποιαδήποτε άλλη πηγή χρηματοδότησης για να καλύψει το κόστος λειτουργίας του TV2, μπορεί να θεωρηθεί ως υπεραντιστάθμιση. Έτσι, το υπόλοιπο λαμβάνεται υπόψη κατά τον υπολογισμό της προαναφερόμενης ανωτέρω υπεραντιστάθμισης.

(127) Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Επιτροπή καταλήγει στο πρώτο μέρος της αξιολόγησης της αναλογικότητας ότι ο TV2 έχει όντως εισπράξει υπεραντιστάθμιση ύψους 628,2 εκατ. DKK (84,3 εκατ. ευρώ).

(128) Όπως εξηγήθηκε στην εισαγωγή, ο TV2 πραγματοποιεί σειρά εμπορικών δραστηριοτήτων, περιθωριακού χαρακτήρα αν ληφθεί

▼B

υπόψη το σύνολο των δραστηριοτήτων του TV2. Το κόστος για τις εν λόγω εμπορικές δραστηριότητες έχει οριστεί με βάση τη μέθοδο που εκτέθηκε στην ανακοίνωση περί ραδιοτηλεόρασης και συνεπώς δεν έχει εφαρμοστεί πλήρης κατανομή του κόστους. Όσον αφορά το πλεονέκτημα που έχει ο TV2 από την πρόσβαση στην συχνότητα εκπομπής, η Επιτροπή παρατηρεί ότι αυτό συνδέεται με την παροχή δημόσιας υπηρεσίας. Η Επιτροπή θεωρεί επίσης ότι, σύμφωνα με την ανακοίνωση περί ραδιοτηλεόρασης, οι δαπάνες χρηματοδότησης (έκπτωση των επιτοκίων) μπορούν να αποδοθούν πλήρως στις δραστηριότητες δημόσιας υπηρεσίας.

(129) Προκειμένου να εξουδετερωθεί η επίπτωση από τη φοροαπαλλαγή που απολαύουν οι δραστηριότητες δημόσιας υπηρεσίας, 30 % των κερδών από εμπορικές δραστηριότητες μεταφέρεται στην επιχείρηση δημόσιας υπηρεσίας. Αυτό έγινε από το 2001 και μετά. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι μπορεί να υπήρξε στρέβλωση της ραδιοτηλεοπτικής αγοράς δεδομένου ότι ο TV2 δεν χρειάστηκε να λάβει υπόψη τον συντελεστή φορολογίας επιχειρήσεων για να καθορίσει τις εμπορικές του τιμές. Το πλεονέκτημα αυτό όμως δεν θα υπάρχει πλέον στο μέλλον, δεδομένου ότι το μερίδιο της μεταφοράς αντιστοιχεί στον σημερινό δείκτη φορολογίας, ως αποτέλεσμα του «μηχανισμού εξουδετέρωσης». Για το παρελθόν δεν τίθεται θέμα καθορισμού του ποσού της υπεραντιστάθμισης, εφόσον τα συνολικά έσοδα από τις εν λόγω εμπορικές δραστηριότητες χρησιμοποιήθηκαν για τη μείωση των καθαρών δαπανών της δημόσιας υπηρεσίας.

(130) Ο TV2 πραγματοποίησε ζημιογόνες εμπορικές δραστηριότητες στο Διαδίκτυο. Επειδή οι δραστηριότητες αυτές δεν εμπίπτουν στην αποστολή της δημόσιας τηλεοπτικής υπηρεσίας, δεν υπάρχει δυνατότητα κρατικής χρηματοδότησης. Εξάλλου, επειδή δεν υπάρχουν άλλες δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν βάσει της αρχής «stand alone», δεν υπάρχει πλεόνασμα από εμπορικές δραστηριότητες που θα μπορούσε να καλύψει τις ζημίες από το Διαδίκτυο.

ii) Νόθευση του ανταγωνισμού στις εμπορικές αγορές

(131) Όπως εξηγείται στην ανακοίνωση περί ραδιοτηλεόρασης, η Επιτροπή θεωρεί ότι συμπεριφορά δημόσιου ραδιοτηλεοπτικού φορέα που αντίκειται στους κανόνες του ανταγωνισμού δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι αναγκαία για την πραγματοποίηση της αποστολής δημόσιας υπηρεσίας που του έχει ανατεθεί. Στην παράγραφο 58 της εν λόγω ανακοίνωσης ορίζεται ότι «ένας δημόσιος ραδιοτηλεοπτικός φορέας, στο βαθμό που τα χαμηλότερα έσοδα θα καλύπτονται από την κρατική ενίσχυση, θα μπορούσε, για παράδειγμα, να έχει κίνητρα ώστε να μειώσει τις τιμές της διαφήμισης ή άλλων δραστηριοτήτων μη δημόσιας υπηρεσίας στην αγορά, έτσι ώστε να μειώσει τα έσοδα των ανταγωνιστών του […]. Όταν ένας δημόσιος ραδιοτηλεοπτικός φορέας περικόπτει τις τιμές σε δραστηριότητες μη δημόσιας υπηρεσίας κάτω από το επίπεδο που είναι απαραίτητο ώστε να καλύψει το κόστος που θα βάρυνε κανονικά έναν αποτελεσματικό εμπορικό φορέα σε παρόμοια κατάσταση, μια τέτοια πρακτική δείχνει την παρουσία υπεραντιστάθμισης της υποχρέωσης δημόσιας υπηρεσίας […]».

(132) Ο TvDanmark υπέβαλε στοιχεία που καταδεικνύουν ότι μόνος του δεν μπορεί να καλύψει το κόστος των τηλεοπτικών του επιχειρήσεων με τις τιμές που χρεώνει ο TV2. Ο TvDanmark συγκρίνει τις δαπάνες του με τις τιμές για TRP 21-50 που χρεώνει ο TV2.

(133) Για να είναι δυνατή η σύγκριση αυτή, η Επιτροπή χρειάζεται, ως πρώτη ενέργεια, να διαπιστώσει αν ο TvDanmark μπορεί να θεωρηθεί ότι ευρίσκεται σε παρόμοια θέση με την TV2, και αν ο TvDanmark είναι ή όχι αποτελεσματικός φορέας.

▼B

(134) Κατ' αρχάς, η Επιτροπή πρέπει να εκτιμήσει αν ο TvDanmark ευρίσκεται σε παρόμοια θέση με τον TV2. Σχετικά, η Επιτροπή παρατηρεί τα εξής: Ο TV2 έχει μερίδιο τηλεθέασης περίπου 35 %, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τον TvDanmark είναι περίπου 15 %. Επίσης, όσον αφορά τη διαφήμιση, διαφέρουν σημαντικά τα ποσοστά στην αγορά. Το ποσοστό αγοράς του TV2 είναι της τάξης του 60 % περίπου, ενώ το αντίστοιχο της TvDanmarks είναι περίπου 8 %. Ο κύκλος εργασιών του TV2 ως προς τη διαφήμιση έχει περίπου πενταπλασιαστεί σε σχέση με τον αντίστοιχο του TvDanmark. Επιπλέον, ο TV2 είναι ο μοναδικός σταθμός που καλύπτει το 100 % του πληθυσμού, ενώ ο TvDanmark2 έχει κάλυψη της τάξης του 77 % και ο TvDanmark1 ακόμα μικρότερη. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, ο TvDanmark δεν μπορεί να συγκριθεί άμεσα με τον TV2.

(135) Κατά δεύτερο λόγο, η Επιτροπή πρέπει να διαπιστώσει αν ο TvDanmark είναι αποτελεσματικός φορέας στην αγορά. Για να οριστεί ως αποτελεσματικός φορέας μια επιχείρηση πρέπει να πραγματοποιηθεί ανάλυση των συνήθως χρησιμοποιούμενων λογιστικών αναλογιών και σύγκριση των αποτελεσμάτων του φορέα με τα μέσα αποτελέσματα που προκύπτουν στα κράτη μέλη. Μια τέτοιου είδους ανάλυση θα πρέπει να λάβει υπόψη τα διαφορετικά μεγέθη των επιχειρήσεων και την ιδιομορφία της δομής του κόστους. Εντούτοις, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, οι φορείς στη δανική αγορά δεν μπορεί να θεωρηθούν ότι ευρίσκονται σε παρόμοια κατάσταση ώστε να είναι δυνατή μια άμεση σύγκριση των ποσοστών απόδοσης βασιζόμενη στη λογιστική κερδών και ζημιών. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή θεωρεί ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν είναι ενδεδειγμένη η ανάλυση αυτών των ποσοστών στη δανική αγορά.

(136) Αντ' αυτής, η Επιτροπή προέβη στην ανάλυση δεδομένων για τις οικονομικές επιδόσεις του TvDanmarks και του SBS Broadcastings. Μετά από αυτή την ανάλυση, η Επιτροπή δεν μπορεί να διαπιστώσει με βεβαιότητα αν οι ζημίες που προέκυψαν οφείλονται σε υψηλές αρχικές δαπάνες εκκίνησης τις οποίες δεν μπόρεσε να καλύψει ο TvDanmark, ή αν ο φορέας απλώς δεν ενεργεί αποδοτικά. Παρά επανειλημμένα αιτήματα, η Επιτροπή δεν μπόρεσε να συγκεντρώσει δεδομένα για τις οικονομικές επιδόσεις του τρίτου τηλεοπτικού φορέα, του TV3, ώστε να μπορέσει να προβεί σε σύγκριση με τον τρίτο φορέα στην αγορά. Συνεπώς, η Επιτροπή δεν μπορεί να διαπιστώσει με βεβαιότητα κατά πόσο οι ζημίες του TvDanmark είναι το αποτέλεσμα της πρακτικής του TV2 ως προς τις τιμές ή αν οφείλονται σε άλλους παράγοντες για τους οποίους υπεύθυνη είναι ο TvDanmark.

(137) Δεν μπορεί να καθοριστεί με βεβαιότητα συνεπώς αν ο TvDanmark είναι αποτελεσματικός φορέας ή όχι, και δεδομένου ότι δεν είναι δυνατή η άμεση σύγκριση των δύο φορέων, η Επιτροπή έχει τη γνώμη ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση η εξέταση δεν απέφερε αποτελέσματα. Έτσι προέβη σε περαιτέρω ανάλυση της πολιτικής τιμών του TV2 και δεδομένων που υπάρχουν στην αγορά της διαφήμισης προκειμένου να μπορέσει να αξιολογήσει κατά πόσο, κατά την υπό εξέταση περίοδο, ο TV2 ενήργησε με σκοπό τη μεγιστοποίηση των εσόδων της από διαφημίσεις.

(138) Κατ' αρχάς, η Επιτροπή συνέκρινε τις τιμές των δύο φορέων και ανέλυσε τις πολιτικές τιμών του TV2. Η ανάλυση επικεντρώθηκε στα έτη 1998-2002, δηλαδή την περίοδο για την οποία υπάρχουν ισχυρισμοί ότι ο TV2 άρχισε το «ντάμπινγκ» των τιμών στην αγορά της διαφήμισης. Δεύτερον, ανέλυσε τις δανικές δαπάνες για διαφήμιση σε σύγκριση με την ΕΕ και τις άλλες σκανδιναβικές χώρες ειδικότερα. Τέλος, διεξήχθη σύγκριση των τιμών προσέγγισης σε όλες τις σκανδιναβικές χώρες και για όλα τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

(139) Οι δανικές αρχές ανταγωνισμού διεξάγουν επί του παρόντος έρευνα ως προς τη συμπεριφορά του TV2 στην αγορά διαφήμι-

▼B

σης. Η εκτίμηση που ακολουθεί γίνεται με την επιφύλαξη των πορισμάτων της εν λόγω έρευνας.

Τιμές διαφήμισης

(140) Το μερίδιο και η σύνθεση τηλεθέασης, το περιεχόμενο του προγράμματος, οι κανόνες περί διαφήμισης και ο μηχανισμός χρηματοδότησης των διαύλων αποτελούν όλα παράγοντες που επηρεάζουν τον ανταγωνισμό στην αγορά της διαφήμισης, και ως εκ τούτου οι τιμές διαφέρουν για κάθε ραδιοτηλεοπτικό φορέα. Οι σταθμοί επίσης πωλούν διάφορα «προϊόντα» για τα οποία οι τιμές επίσης διαφέρουν ([1]).

(141) Οι τιμές που χρεώνουν οι σταθμοί περιλαμβάνουν σημαντικές εκπτώσεις, και συνεπώς δεν έχει νόημα να συγκρίνονται οι τιμές τιμοκαταλόγου για τις τηλεοπτικές διαφημίσεις. Η διαφήμιση στην τηλεόραση σε μεγάλο βαθμό (περίπου 90 % του συνόλου της πανεθνικής διαφήμισης) γίνεται βάση ετησίων συμφωνιών, στο πλαίσιο των οποίων οι τηλεοπτικοί δίαυλοι χορηγούν ετήσιες εκπτώσεις. Επιπλέον, υπάρχουν και άλλες εκπτώσεις (για νέους διαφημιζόμενους, λιγότερο ελκυστικές διαφημιστικές περιόδους, εκπτώσεις για μεγαλύτερα πακέτα διαφημίσεων κ.λπ.). Η διαπραγμάτευση και η σύναψη των συμφωνιών γίνεται από τα λεγόμενα πρακτορεία ΜΜΕ.

(142) Για να καταστεί δυνατή σύγκριση μεταξύ των διαφόρων σταθμών, πρέπει να καθοριστεί ο μέσος όρος των τιμών που χρεώνονται. Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τις μέσες τιμές για το συγκρότημα TRP 21-50. Οι τιμές αυτές υπολογίστηκαν με διαίρεση του κύκλου εργασιών διαφήμισης των σχετικών σταθμών διά του αριθμού των εθνικών TRP 21-50 ([2]):

Πίνακας 3

	1998	1999	2000	2001	2002
TVDanmark (EUR)	283	270	252	251	211
TV2 (EUR)	480	409	364	381	325
Διαφορά (EUR)	197	139	112	130	114
Το ποσοστό του CPP του TVDanmark ως τμήμα του CPP του TV2 ([a]) (%)	58,9	66,0	69,3	65,9	64,9
Μέσο CPP του TV2 για TRP 21-50 σταθμισμένο (0,7) (EUR)	336	286	255	267	228
Το ποσοστό του CPP του TVDanmark ως τμήμα του σταθμισμένου CPP του TV2 (%)	84,2	94,3-%	99,0	94,1	92,7

([a]) CPP = Cost per point, δηλαδή το κόστος διαφήμισης ανά μονάδα διαφήμισης (GRP ή TRP).

(143) Σύμφωνα με τα ανωτέρω στοιχεία, η τιμή του TvDanmark για το TRP 21-50 κυμαίνεται 30-40 % χαμηλότερα από την τιμή του TV2. Όπως αναγράφεται στην απόφαση της Επιτροπής σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις υπέρ του France 2 και του France 3, υπάρχει θετική σχέση μεταξύ του μέσου αριθμού προσεγγίσεων και της μέσης καθαρής τιμής ανά προσέγγιση στην αγορά τηλεοπτικών διαφημίσεων ([3]). Για τον λόγο αυτό μπορεί να εξηγηθεί

([1]) Διάφορες κατηγορίες ποσοστών, αθλητικά γεγονότα κ.λπ.

([2]) Το σύστημα Gallup-meter καταγράφει πόσα ποσοστά διαφήμισης έχει κάθε σταθμός. Ο αριθμός αυτός προσαρμόζεται στη συνέχεια από το σταθμό για να δώσει τον αριθμό TRP.

([3]) Κρατικές ενισχύσεις C 60/99 (ex NN 16795), Γαλλία, *Κρατικές ενισχύσεις υπέρ της France 2 και France 3*, 10 Δεκεμβρίου 2003.

▼B

κάποια διαφορά τιμών μεταξύ τηλεοπτικών φορέων λόγω της σχετικής δύναμης των σταθμών ως προς τη δημιουργία ακροαματικότητας. Σε τέτοιες καταστάσεις είναι σκόπιμο να διαπιστώνεται κατά πόσο η πραγματική διαφορά τιμών αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς.

(144) Αντίθετα από τις διαπιστώσεις στη γαλλική υπόθεση, στην παρούσα υπόθεση οι παρατηρήσεις μπορούν να αναλυθούν μόνο σχετικά με δύο φορείς. Κατά συνέπεια, η κλίση της γραμμικής παλινδρόμησης θα υπολογιστεί με βάση τις τιμές των δύο φορέων και θα έχει μικρή στατιστική σημασία. Ως εκ τούτου, δεν θα είναι δυνατό να εξαχθούν συμπεράσματα σχετικά με τον αν είναι ενδεδειγμένη η κλίση.

(145) Για να εξεταστεί κατά πόσο η πραγματική διαφορά τιμών μεταξύ των δύο φορέων μπορεί να θεωρηθεί ότι αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς, εφαρμόστηκε ένας διορθωτικός συντελεστής στην προσπάθεια να εξουδετερωθεί η ανώτερη θέση που κατέχει ο TV2 στην αγορά. Ο συντελεστής στάθμισης προέκυψε από υπολογισμούς των πρακτορείων MME και αντικατοπτρίζει τη διαφορά κάλυψης στην ομάδα στόχου που επιτυγχάνεται με την αγορά 100 TRP 21-50 από τον TvDanmark και τον TV2. Ο TvDanmark βρίσκεται κατά μέσο όρο ελαφρά χαμηλότερα από το 70 % της κάλυψης εκ μέρους του TV2 (κατά την αγορά 100 TRP 21-50). Αν εφαρμοστεί αυτός ο παράγοντας οι τιμές πλησιάζουν περισσότερο, ενώ η τιμή του TV2 είναι πάντα ελαφρά υψηλότερη από την αντίστοιχη του TvDanmark. Φαίνεται συνεπώς ότι η διαφορά τιμής αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς. Εντούτοις, τα συμπεράσματα αυτά πρέπει να ληφθούν προσεκτικά υπόψη δεδομένου ότι ένας διορθωτικός συντελεστής δεν είναι δυνατόν να καλύπτει όλες τις διαφορές μεταξύ των σταθμών.

(146) Η Επιτροπή παρατηρεί επίσης ότι ο καταγγέλλων ισχυρίζεται ότι ο ανταγωνισμός στην αγορά τηλεοπτικής διαφήμισης δεν γίνεται επί των τιμών τιμοκαταλόγου ή επί των μέσων τιμών TRP, όπως αναφέρεται πιο πάνω. Ο TvDanmark ισχυρίζεται αντίθετα ότι οι φορείς ανταγωνίζονται επί οριακών τιμών, οι οποίες προκύπτουν από την ισχυρότερη θέση του TV2 στην αγορά. Για να μπορέσουν οι διαφημιζόμενοι να πετύχουν τον στόχο της διαφημιστικής τους εκστρατείας, πρέπει να προβούν στην αγορά ορισμένων ποσοστών διαφήμισης από τον TV2. Επειδή δεν υπάρχει ανταγωνισμός σε αυτά τα ενδο-οριακά ποσοστά διαφήμισης, ο TV2 μπόρεσε να αποκτήσει περαιτέρω κέρδη από αυτά. Ως εκ τούτου, οι φορείς ανταγωνίζονταν επί των υπολειπόμενων ποσοστών διαφήμισης και συνεπώς επί οριακών τιμών. Ο TvDanmark ισχυρίζεται ότι οι τιμές αυτές ήσαν ακόμα χαμηλότερες από τις μέσες τιμές που εμφαίνονται στον πίνακα ανωτέρω.

(147) Ανεξάρτητα από το αν είναι σωστός αυτός ο ισχυρισμός, η Επιτροπή θεωρεί ότι τέτοια συμπεριφορά θα ήταν δυνατή χάρη στην ισχυρή θέση του TV2 στην αγορά. Εντούτοις, η παρούσα εξέταση πρέπει να διαπιστώσει κατά πόσο η στάση του TV2 στην αγορά διαφήμισης ήταν τέτοια ώστε αυτός δεν προσπάθησε να αυξήσει στο μέγιστο τα έσοδά του. Αν και δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι ο TV2 διατήρησε τις τιμές του χαμηλά ώστε να κρατήσει υψηλό μερίδιο της αγοράς, η συμπεριφορά αυτή δεν δείχνει κατά τρόπο σαφή αποφυγή μεγιστοποίησης εσόδων.

Η συμπεριφορά του TV2 ως προς τις τιμές κατά την υπό εξέταση περίοδο

(148) Από τα ανωτέρω διαπιστώθηκε ότι οι τιμές του TV2 ήσαν υψηλότερες από τις αντίστοιχες του TvDanmark κατά την εν λόγω περίοδο. Είναι επίσης σαφές ότι, παρά την αύξηση των τιμών τιμοκαταλόγου, το πραγματικό επίπεδο τιμών μειώθηκε κατά την περίοδο αυτή. Ο TV2 αύξησε σημαντικά το επίπεδο των εκπτώσεων που χορηγούσε.

▼B

(149) Εντούτοις, μια ανάλυση τιμών δεν μπορεί να αποδείξει αν οι αλλαγές των τιμών συνέβαλαν πράγματι στη μείωση των συνολικών εσόδων από διαφημίσεις και κατέστησαν αναγκαία την κρατική ενίσχυση. Για να εξετάσει αυτό το θέμα, η Επιτροπή ανέλυσε την πολιτική τιμών του TV2 και τις επιπτώσεις της επί του συνόλου των διαφημιστικών εσόδων που προκάλεσε.

(150) Όπως εξηγείται ανωτέρω, κατά την υπό εξέταση περίοδο ο TV2 και αύξησε αλλά και μείωσε τις τιμές με διάφορες ευκαιρίες (η τελευταία, με μεγαλύτερες εκπτώσεις). Στον ακόλουθο πίνακα εκτίθενται οι αλλαγές στο γενικό επίπεδο διαφημιστικών εσόδων της TV2 κατά την περίοδο 1998-2002, κατά την οποία ο καταγγέλλων ισχυρίζεται ότι η TV2 μείωνε δραστικά τις τιμές στη δανική αγορά.

Πίνακας 4

(σε εκατ. DKK)

	1998	1999	2000	2001	2002
Έσοδα από διαφημίσεις στη Δανία	1 008	884 (- 11,3 %)	959 (+ 8,5 %)	879 (- 8,3 %)	884 (- 0,6 %)

(151) Το 1997, ο TV2 πήρε τη στρατηγική απόφαση να μην επεκτείνει τη χρησιμοποίηση της ικανότητας, αλλά να αυξήσει τις τιμές της το 1998. Νέα αύξηση τιμών πραγματοποιήθηκε το 1999. Οι δανικές αρχές ισχυρίζονται ότι το 1999 ο ανταγωνισμός ήταν τόσο έντονος ώστε ο TV2 συνάντησε δυσχέρειες ως αποτέλεσμα των αυξήσεων τιμών και τα έσοδά του από διαφημίσεις μειώθηκαν κατά 10 % περίπου σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

(152) Το 2000, ο TV2 ανέμενε σημαντική ένταση του ανταγωνισμού και δεν αύξησε τις τιμές του. Όντως, οι τιμές μειώθηκαν χάρη σε ένα νέο πρόγραμμα εκπτώσεων που καθιέρωσε ο TV2. Ως εκ τούτου, ο TV2 επέκτεινε τη χρησιμοποίηση της ικανότητάς του κατά 33 % σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Εντούτοις, τα μέτρα τιμολόγησης οδήγησαν σε αύξηση των εσόδων του από διαφημίσεις σε εθνική κλίματα κατά 8,4 %. Το 2001, ο TV2 αύξησε εκ νέου τις τιμές του. Παρά τις αυξημένες τιμές, τα έσοδα από διαφημίσεις και η χρησιμοποίηση της ικανότητας του TV2 μειώθηκαν στα επίπεδα του 1999. Το 2002, ο TV2 μείωσε και πάλι τις τιμές του και σημειώθηκε ελαφρά μείωση του συνολικού κύκλου εργασιών κατά το εν λόγω έτος. Ωστόσο, ο κύκλος εργασιών στη γενικότερη διαφημιστική αγορά μειώθηκε ακόμα περισσότερο.

(153) Από τα ανωτέρω καταδεικνύεται ότι η χρήση εκτεταμένων εκπτώσεων κατέληξε σε μείωση του πραγματικού επιπέδου τιμών. Ο TV2 μπόρεσε να αντισταθμίσει τη μείωση των τιμών με επέκταση της χρησιμοποίησης της ικανότητας. Δεδομένου ότι οι ανταγωνιστές του στερούνται του αντίστοιχου αποθεματικού δυναμικού, δεν μπόρεσαν να τον ακολουθήσουν. Κατά τα έτη που ο TV2 αύξαινε τις τιμές του, ο κύκλος εργασιών του από διαφημίσεις μειωνόταν. Αντίθετα, όταν ο TV2 μείωνε τις τιμές του, ήταν σε θέση να αυξάνει τον συνολικό κύκλο εργασιών. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή οδηγείται στο συμπέρασμα ότι οι μειώσεις τιμών του TV2 του απέφεραν υψηλότερα συνολικά έσοδα. Κατά συνέπεια, η συμπεριφορά του TV2 ως προς τις τιμές δεν δείχνει ότι απέφευγε να επιδιώξει τη μεγιστοποίηση των εσόδων του.

Δαπάνες τηλεοπτικής διαφήμισης στη Δανία σε σχέση με αντίστοιχες στην ΕΕ στο σύνολό της

(154) Σύγκριση των τιμών μεταξύ των δανικών φορέων και ανάλυση της συμπεριφοράς του TV2 ως προς τις τιμές δεν παρέχουν στοιχεία για το αν οι τιμές στη δανική αγορά τηλεοπτικής δια-

▼B

φήμισης είναι γενικά πολύ χαμηλές. Ένα χαμηλό επίπεδο τιμών θα μπορούσε να προκληθεί από τη χρησιμοποίηση της ισχυρής θέσης του TV2 ώστε να προκαλέσει πτώση του γενικού επιπέδου της δαπάνης για τηλεοπτική διαφήμιση σε επίπεδο χαμηλότερο από εκείνο που θα χαρακτήριζε μια κανονική ανταγωνιστική κατάσταση.

(155) Για να εξετάσει αυτή την παράμετρο, η Επιτροπή ανέλυσε οικονομικά στοιχεία της αγοράς διαφήμισης σε όλες τις χώρες της ΕΕ και συνέκρινε αυτά με τα αντίστοιχα της Δανίας. Δεδομένου ότι η δανική τηλεοπτική διαφήμιση είναι περισσότερο συγκρίσιμη με εκείνη των άλλων σκανδιναβικών χωρών, η Επιτροπή συνέκρινε τα στοιχεία της Δανίας με εκείνα των άλλων σκανδιναβικών χωρών (Φινλανδίας, Σουηδίας και Νορβηγίας) ([1]). Τα βασικά στοιχεία για τις δαπάνες τηλεοπτικής διαφήμισης που αναλύθηκαν είναι: 1) δαπάνες τηλεοπτικής διαφήμισης εκφραζόμενες ως μέρος των συνολικών δαπανών τηλεοπτικής διαφήμισης· 2) δαπάνες τηλεοπτικής διαφήμισης κατά κεφαλή· 3) δαπάνες τηλεοπτικής διαφήμισης εκφραζόμενες ως ποσοστό του ΑΕΠ. Στον κατωτέρω πίνακα δίδονται συνοπτικά τα σχετικά στοιχεία ([2]).

Πίνακας 5

Βασικά στοιχεία για τις δαπάνες τηλεοπτικής διαφήμισης στη Δανία, την ΕΕ και άλλες σκανδιναβικές χώρες

		1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Δαπάνες τηλεοπτικής διαφήμισης ως ποσοστό του συνόλου διαφημιστικών δαπανών (%)	DK EU Σκανδιναβία	27 35 24	29 37 25	29 37% 26%	30 37% 27%	28 37 27	27 37 27	27 37 26
Δαπάνες τηλεοπτικής διαφήμισης κατά κεφαλή (EUR)	DK EU Σκανδιναβία	39 37 32	44 40 36	48 45 41	51 49 44	46 53 45	47 60 54	44 58 49
Δαπάνες τηλεοπτικής διαφήμισης ως ποσοστό του ΑΕΠ (‰)	DK EU Σκανδιναβία	1,49 2,20 1,45	1,61 2,34 1,51	1,70 2,46 1,62	1,77 2,58 1,72	1,51 2,70 1,66	1,45 2,88 1,73	1,34 2,71 1,55

Πηγή: European Audiovisual Observatory, EuroStat.

(156) Ο πίνακας καταδεικνύει ότι το μέρος της διαφήμισης από τις συνολικές διαφημιστικές δαπάνες ήταν χαμηλότερο στη Δανία (27 %) σε σχέση με το μέσο όρο στην ΕΕ (37 %). Εντούτοις, καταδεικνύει επίσης τη γενικότερη διάκριση μεταξύ Βορρά και

([1]) Τόσο οι δανικές αρχές όσο και ο καταγγέλλων θεωρούν ότι οι τιμές στη Δανία μπορούν να συγκριθούν καλύτερα με τις τιμές στις σκανδιναβικές χώρες δεδομένου ότι οι συνθήκες της αγοράς είναι παρόμοιες (μέγεθος, συμπεριφορά τηλεθέασης).

([2]) Δεν υπήρχαν ακόμη στοιχεία για το 2002.

▼B

Νότου στην Ευρώπη ([1]). Στα νότια κράτη μέλη οι δαπάνες τηλεοπτικής διαφήμισης είναι σημαντικά υψηλότερες απ' ό, τι στα βόρεια ([2]). Το ίδιο πρότυπο παρατηρείται και όσον αφορά τις δαπάνες για τηλεοπτική διαφήμιση ως μέρος του ΑΕΠ ([3]). Επίσης, οι δαπάνες για τηλεοπτική διαφήμιση κατά κεφαλή παρουσιάζουν αισθητή διαφορά μεταξύ των κρατών μελών ([4]). Όταν οι αναλογίες αυτές εξεταστούν στο πλαίσιο των σκανδιναβικών χωρών διαπιστώνεται ότι το πρότυπο των δαπανών στη Δανία συμβαδίζει με εκείνο των άλλων σκανδιναβικών χωρών.

(157) Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει σαφής και αναμφίβολη απόδειξη ότι η δανική αγορά τηλεοπτικής διαφήμισης ήταν συστηματικά και συνεχώς σε ύφεση λόγω της συμπεριφοράς του TV2 όσον αφορά την τιμολόγηση.

Τιμές στα ΜΜΕ

(158) Ο καταγγέλλων υπέβαλε επίσης στοιχεία για τη σύγκριση των τιμών προσέγγισης (εκφρασμένα σε ΚΑΧ ([5]) διασυνοριακά για ένα τύπο ΜΜΕ και για διαφόρους τύπους ΜΜΕ σε μία συγκεκριμένη χώρα. Η πληροφορία αυτή συγκρίνει το κόστος προσέγγισης 1 000 ατόμων μέσω μιας διαφήμισης που χρησιμοποιεί είτε τον έντυπο τύπο ή την τηλεόραση στη Δανία, τη Νορβηγία και τη Σουηδία ([6]).

(159) Τα στοιχεία αυτά καταδεικνύουν ότι η τηλεοπτική διαφήμιση είναι φθηνότερη στη Δανία απ' ότι στη Σουηδία και τη Νορβηγία ([7]), αλλά ακριβότερη όσον αφορά τον έντυπο τύπο ([8]).

(160) Η Επιτροπή όμως δεν μπορεί να επαληθεύσει την αξιοπιστία των στοιχείων που παρεσχέθησαν, ενώ δεν έχουν δημοσιοποιηθεί τέτοιου είδους στοιχεία. Δεδομένου ότι η πληροφορία είναι περιορισμένη και δεν λαμβάνει υπόψη ενδεχόμενες πολιτιστικές διαφορές, η Επιτροπή δεν μπορεί να καταλήξει σε αξιόπιστα συμπεράσματα σχετικά με το επίπεδο των τιμών προσέγγισης για τα διάφορα μέσα μαζικής ενημέρωσης στις σκανδιναβικές χώρες.

(161) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο TV2 είχε, κατά την υπό εξέταση περίοδο, τις υψηλότερες τιμές στη δανική αγορά, εφόσον ήταν σε θέση να τιμολογεί τα προϊόντα του 15-40 % ακριβότερα απ' ό, τι οι ανταγωνιστές του, ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας στόχου. Σε σύγκριση με τη Σουηδία και τη Νορβηγία, οι τιμές είναι κατά 20 % περίπου φθηνότερες στη Δανία.

([1]) Σοβαρός λόγος για τη διάκριση είναι ο σημαντικά μικρότερος χρόνος τηλεθέασης στις σκανδιναβικές χώρες. Στη Δανία ο μέσος ημερήσιος χρόνος τηλεθέασης το 2002 ήταν 156 λεπτά ανά άτομο, ενώ ο αντίστοιχος μέσος χρόνος στην ΕΕ ήταν 192 λεπτά.

([2]) Το 2001, στην ΕΕ η διαφορά ήταν μεγαλύτερη στα κράτη μέλη του Νότου: Πορτογαλία (60 %), Ιταλία (54 %) και Ελλάδα (49 %). Στις Κάτω Χώρες (23 %), στη Φινλανδία (24 %), στην Αυστρία (26 %) και στην Ιρλανδία (26 %) αποδείχτηκε ότι ήταν χαμηλότερη από τη Δανία. Στη Σουηδία το μερίδιο ήταν το ίδιο με της Δανίας.

([3]) Οι δαπάνες για τηλεοπτική διαφήμιση ως τμήμα του ΑΕΠ ήσαν υψηλές στις χώρες του Νότου: Πορτογαλία (6,66 ‰), Ελλάδα (4,04 ‰), Ιταλία (3,22 ‰) και Ισπανία (3,21 ‰).

([4]) Οι δαπάνες για τηλεοπτική διαφήμιση κατά κεφαλή ήσαν χαμηλότερες στη Φινλανδία (42 ευρώ) και τη Σουηδία (43 ευρώ) και σε παρόμοιο επίπεδο στις Κάτω Χώρες (45 ευρώ). Οι πιο υψηλές καταγράφηκαν στο Ηνωμένο Βασίλειο (90 ευρώ), την Πορτογαλία (80 ευρώ) και το Βέλγιο (73 ευρώ).

([5]) ΚΑΧ (κόστος ανά χιλιάδα): αντιπροσωπεύει είτε το κόστος για τη δημιουργία 1 000 αδρών εντυπώσεων εντός μιας ομάδας είτε το κόστος προσέγγισης 1 000 διαφορετικών ατόμων εντός της ιδίας ομάδας.

([6]) Οι τιμές προσέγγισης μέσω τηλεόρασης για τη Νορβηγία και τη Δανία εκτιμήθηκαν βάσει πληροφοριών από τον τοπικό σταθμό SBS. Οι εκτιμήσεις για τον έντυπο τύπο παρασχέθηκαν από πρακτορείο ΜΜΕ.

([7]) Το ΚΑΧ για την Δανία είναι 13, για τη Σουηδία 14 και για τη Νορβηγία 18.

([8]) Το ΚΑΧ για τον έντυπο τύπο είναι 21 για τη Δανία, 17 για τη Σουηδία και 12 για τη Νορβηγία.

▼B

(162) Με βάση την ανωτέρω ανάλυση, η Επιτροπή καταλήγει ότι όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις δεν υπάρχει σαφής απόδειξη ότι ο TV2 δεν προσπάθησε να μεγιστοποιήσει τα έσοδά του από διαφημίσεις και ότι η συμπεριφορά αυτή θα οδηγούσε σε αυξημένες ανάγκες κρατικής χρηματοδότησης. Οπωσδήποτε πάντως, η Επιτροπή θεωρεί ότι όποιες απώλειες στα έσοδα του TV2 από διαφημιστικές δραστηριότητες δεν υπερβαίνουν το επίπεδο υπεραντιστάθμισης που έχει ήδη διαπιστωθεί.

VI. **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ**

(163) Για τους λόγους που εκτίθενται ανωτέρω, η Επιτροπή καταλήγει ότι η ενίσχυση που αποτέλεσε το αντικείμενο της εξέτασης, συνιστά υπεραντιστάθμιση για τον TV2 της τάξης των 628,2 εκατ. DKK (84,3 εκατ. ευρώ), και ως εκ τούτου δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά κατά την έννοια του άρθρου 86 παράγραφος 2 της συνθήκης. Όσον αφορά το άτομο από το οποίο πρέπει να αποκτηθεί το ποσό, η Επιτροπή παρατηρεί ότι, τον Δεκέμβριο 2003, όταν ο TV2 τροποποίησε το νομικό καθεστώς του με τη συγχώνευση της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης TV2/Danmark A/S («TV2 A/S»), το πλήρες ποσό του πλεονεκτήματος μεταφέρθηκε στον TV2 A/S. Συνεπώς, το πλήρες ποσό της υπεραντιστάθμισης ευρίσκεται τώρα προς όφελος του TV2 A/S και πρέπει βεβαίως να ανακτηθεί από αυτόν. Το ποσό της υπεραντιστάθμισης έχει υπολογιστεί σε ετήσια βάση, με τα στοιχεία της κατάστασης στο τέλος κάθε έτους (31 Δεκεμβρίου), και η ημερομηνία αυτή πρέπει να εφαρμοστεί για τον υπολογισμό των τόκων,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η ενίσχυση που χορηγήθηκε κατά την περίοδο 1995-2002 στον TV2/Danmark υπό τη μορφή πόρων από εισφορές και άλλων μέτρων που περιγράφονται στην παρούσα απόφαση είναι συμβατή προς την κοινή αγορά σύμφωνα με το άρθρο 86 παράγραφος 2 της συνθήκης, με εξαίρεση το ποσό 628,2 εκατ. DKK.

Άρθρο 2

1. Η Δανία λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο για να ανακτήσει το προαναφερθέν ποσό των 628,2 εκατ. DKK από τον TV2 A/S.

2. Η ανάκτηση επιβάλλεται άνευ καθυστέρησης σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται από την εθνική νομοθεσία, με την επιφύλαξη ότι αυτές επιτρέπουν την άμεση και αποτελεσματική εκτέλεση της παρούσας απόφασης.

3. Το προς ανάκτηση ποσό επιβαρύνεται με τόκους για όλη την περίοδο από την ημερομηνία που κατά πρώτον διατέθηκε στον αποδέκτη έως την ημέρα που πράγματι ανακτήθηκε. Συνεπώς, ο ανατοκισμός υπολογίζεται από το πρώτο έτος που σημειώθηκε η υπεραντιστάθμιση. Για τα επόμενα έτη, τόκοι καταβάλλονται αντίστοιχα για όλα τα ποσά αντιστάθμισης που χορηγήθηκαν κατά το οικείο έτος.

4. Οι τόκοι που πρέπει να ανακτηθούν σύμφωνα με την παράγραφο 3 υπολογίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στα άρθρα 9 και 11 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής ([1]).

Άρθρο 3

Η Δανία ενημερώνει την Επιτροπή εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης σχετικά με τα προβλεπόμενα και τα

([1]) ΕΕ L 140 της 30.4.2004, σ. 1.

▼B

ήδη ληφθέντα μέτρα προκειμένου να συμμορφωθεί με αυτήν. Οι πληροφορίες παρέχονται με το ερωτηματολόγιο που επισυνάπτεται ως παράρτημα στην παρούσα απόφαση.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Βασίλειο της Δανίας.

▼B

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πληροφορίες σχετικά με τη θέση σε εφαρμογή της απόφασης 2005/217/ΕΚ της Επιτροπής

1. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΠΟΣΟΥ

1.1. Παρακαλείστε να δώσετε τις ακόλουθες πληροφορίες σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως στον αποδέκτη:

Ημερομηνία (*)	Ποσό ενίσχυσης (**)	Νόμισμα	Ονομασία και διεύθυνση του αποδέκτη

(*) Ημερομηνίες κατά τις οποίες ετέθη στη διάθεση του αποδέκτη το ποσό (ή δόσεις του ποσού) των κρατικών ενισχύσεων.
(**) Ποσό της ενίσχυσης που ετέθη στη διάθεση του αποδέκτη (σε ακαθάριστο ισοδύναμο ενίσχυσης).

Παρατηρήσεις:

1.2. Αναφέρατε λεπτομερώς κατά ποίον τρόπο θα υπολογιστεί το ποσό της προς ανάκτηση ενίσχυσης από τον δικαιούχο.

2. ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΗΔΗ ΛΗΦΘΕΝΤΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

2.1. Παρακαλείστε να αναφέρετε λεπτομερώς τι μέτρα προβλέπονται και τι μέτρα έχουν ληφθεί για την άμεση και αποτελεσματική ανάκτηση της ενίσχυσης. Προσδιορίστε τη νομική βάση των εν λόγω μέτρων.

2.2. Μέχρι πότε θα έχει ολοκληρωθεί η ανάκτηση;

3. ΗΔΗ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΑΝΑΚΤΗΣΗ

3.1. Παρακαλείστε να δώσετε τις ακόλουθες πληροφορίες σχετικά με τα ποσά που έχουν ήδη ανακτηθεί από τον αποδέκτη:

Ημερομηνία (*)	Ανακτηθέν ποσό (*)	Νόμισμα	Ονομασία και διεύθυνση του αποδέκτη

(*) Ημερομηνίες κατά τις οποίες ανεκτήθη το ποσό.

3.2. Παρακαλείστε να επισυνάψετε απόδειξη της ανάκτησης των ποσών της ενίσχυσης που αναφέρεται στον ανωτέρω πίνακα, σημείο 3.1.